

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, héttől és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, december 24-én.

354. szám.

A tör.

A jobbat illik hinni s ahogy sutogni kezdtek, hogy karácsony táján megjön az olajág, az ember szívesen altatta el a maga kétségét. Hátha csakugyan lesz békesség! Amilyen különös idők járnak, az lehet, az igaz, ami legkevésbé valószínű. S ha akadnak, akik fanatikusan hirdetik, hogy ők már látják is a homályból kitünni az olajág hegyét, nem volna okos, az ő látásukban kételkedni. Legyen az ő hitük szerint. Hiszen amikor mindenki el van rá készülve, hogy a legélesebb fegyverek villognak ki a homályból, akkor csak kellemes lehet a meglepetés, ha a fegyverek olajágaknak bizonyulnak. S ahogy Szilágyi Dezső Pozsonyban megnyilatkozott, a dolog már távolról sem látszott olyan képtelenségnek.

A politikai homályból csakugyan kivillogott valami. A karácsony is itt van. Némi kedvező sejtés rezgett keresztül a kebleken. S ekkor ma, a képviselőház utolsó ülésében, felszólalt a nemzeti párt elnöke és igazolta a pesszimisták felfogását. Sőt azt is tullicizálta. Mert az éles fegyverekre ugyan mindenki készen volt, de nem a boszu törére. Ez a beszéd pedig nem volt közönséges fegyverforgatás, ez a boszu töré, amely meg akarta ölni a miniszterelnököt, de ez csak a kisebbik hibája. Meg akarta ölni egyúttal a lehetőségét is, hogy valaki ezután még

olajággal jöhessen. Mert egy emberért, s ha az miniszterelnöke is az országnak, nem kellene lármát csapni. Gyűlölik, hát tört szegeznek neki. Nagyon érthető volna ez, ha máskülönben nem is parlamenti módja a kormánybuktatásnak. De az a tiszteletreméltó politikus, akiben a mai viszonyok közt körülbelül az ellenzéki komolyság extraktumát kell látni, a békés kibontakozásnak lehetőségét is meg akarta ölni s ez súlyosabb beszámítás alá esik. Hogy ugyanabban a beszédben cselekedte ezt meg Horánszky Nándor, amelyikben gróf Tisza Istvánt megvádolta, hogy minden egészséges kibontakozást mesterségesen siet lerontani, ez csak tetőzi a Horánszky felszólalásának érthetetlen voltát. Mert ha a meg sem született gyermekek megölése bűn, senki sem fogja feloldani Horánszky Nándort, aki olyankor szánta el magát erre a kétes dicsőségre, mikor annak a gyermeknek megszületését az egész ország kétség és remény közt várja.

Második sorba tesszük azt a magánbeszélgetést, amelynek főlemlítésével Horánszky Nándor csak jobban kiszínezte, amit gróf Apponyi Albert is elmondott. Akármilyen pikánsnak tessék is az ilyen magánbeszélgetés kipattantása, nem lehet rá sokat építeni. Az embernek ismernie kellene előbb a beszélgetés minden részletét és még akkor sem volna a legjobb alap. Jó isten, ha a politikusnak azt is szemére lehetne vetni, amit

csak a folyosón mondott! Nagyon kevés érintetlen és következetes politikus maradna ebben az országban. De ha ugy esett az a beszélgetés, akkor is előtérbe tolakodik az a kérdés, hogy miért maradt máig homályban s micsoda tendencia hozta most szerencsésen napvilágra. A millennium óta, amikor megtörtént, többek között választások is voltak, amelyekről a nemzeti párt nem épen a fuvolaszó lágyságával dalolgatott és akkor ez a titok még titok maradhatott. Sőt az utolsó három hónap személyeskedései sem csalták ki a nemzeti pártnak különben eléggé hiányos arzenáljából. Csak most, épen a karácsonyi hangulatban s az olajágak emlegetése közben pattant ki a pikáns leleplezés. Valóban, az a titok igen türelmes volt, vagy igen számító. A fegyvertárban pedig hosszú ideig hihette magáról, hogy csak papírvágó, míg végre a mai napon megtették a boszu törének. Az se baj. Hiszen ez a titok csak Bánffyban akart még több kárt tenni s ha elbirta a többi vágást, kiállja tán ezt is.

Semmi sem menti azonban Horánszky Nándornak azt a másik kísérletét, amely minden kibontakozásnak útját akarja vágni. Nyilván ő is tartja valaminek Szilágyi Dezsőt. S ha ez az államférfiu még a tegnapi napon is azt monddta, hogy a kibontakozás nem tartozik a lehetetlenségek közé, akkor ezt a fel fogást Horánszky Nándornak sem illet

Borus Ferencz bognár.

Ha valakinek a kocsija rozoga, ócska és nem lehet bizni hozzá, ujat vásárolni leginkább vagy Kistelekre vagy Dorozsmára megy. Ennek a két helynek igen nagy híre van kocsik tekintetében, úgy mondatik, hogy olyant máshol csinálni nem bírnak. A kócsi könnyű, a buczás homokban is könnyen szalad vele a ló és azért a nagy teher alatt sem roppan össze, bár minden darabja vékony, finom és ügyes. Járása szebb és kényesebb, mint a hintóé s a kovácsmunka valami tökéletes rajta. Ilyen legendák szállonganak a kocsikról messze vidékeken s míg egy helyen Kistelek, más helyen Dorozsma részesül előnyben és azt már senki sem tudná megmondani, hogy miért épen csak e két helyen tudják ilyen alkalmasra készíteni a kocsikat. De a hír megvan (jó vásárhoz mi kell egyéb?) s ennek tanúságaképp a két falu oly sok bognárt és kovácsot nevel, hogy szinte hihetetlen. Dorozsmán például, a ma született csecsemőt is beleszámítva, minden háromszáz lélekre esik egy kovácsműhely. Negyvenkettő van belőlük és örökké lobog a műhelyekben a láng, csattog a pöröly és hajtják hozzájuk a kerégyártók a sok kereket, hogy huzzák rá a ráfot.

De mert minden dolognak van rossz

oldala is, el kell mondani, hogy már idestova mégis több a mester, mint amennyi kócsi kell. A mesterek mindig szaporodnak, mert az inasok fölszabadulnak, legények lesznek, azután megházasodnak, hogy a maguk kezére dolgozhassanak s így folyton-folyvást csak szaporodnak a mesterek. Valamelyiknek aztán el kell maradnia közöttük, mint elmaradt szegény Borus Ferencz, nem azért, mintha munkájában bárki bármi kivételt talált volna, hanem betegsége folytán. Valami hűtőfélelmi voltak, azoktól nem járhatott a vásárokra sem, munkát se vállalhatott s apránként teljes elhagyatottságba jutott. Már valóságos szerencsének lehetett nevezni azt, amit pár év előtt még istenverés gyanánt panaszkodtak ő meg a felesége: hogy nincsenek gyerekeik, mert bizony a maguk eltartásához is alig volt tehetségük. Pedig ami a mesterséget illeti, a munkáját a vállalt dolognak senki jobban meg nem adta, mint ép Borus Ferencz, már amikor bírta. De nem mindig bírta, mert kinezta a száraz-betegség, mely hol köhögéssel jár, hol hidegleléssel, más alkalommal pedig belső forróságok sütik az embert...

Szomorú sors nagyon ez. Mert im hiába van még meg Borus Ferencznek minden szerzős száma a bognárkodáshoz: a gyönyörű szép hasító szekerczék, a finom vésők, az eszterga-

pad, midőn mind dologtalanul áll a helyén és a műhelyben, amely egyúttal a lakóhely is, ül Ferencz, meg a felesége, gondolván teljes rettegéssel a télre, amely közeledik. Miből fognak kitelelni? Hogyan? Csak legalább néha egy törött kereket hoznának, amelybe küllöt kellene faragni; de azt sem hoznak. Továbbá azelőtt az uraság gyerekeinek a koresolyájához kellett fatalpat csinálni a kopott helyett, de ma már ezek is egészen vasból vannak. Hiába farag kuglibabákat is, azok sem kellenek, az emberek a régi játékokról mind áttértek már a kártyára, nincs, bármint keressük, nincsen munka és közeledik a tél és mi lesz akkor a beteg Borus Ferenczcel és a feleségével. Az asszony vigasztalja:

— Isten majd megsegít. Ki benne bízik, nem csalatkozik.

Az ember fölsóhajt. Ha most nincsen munka, télen át még úgy sem lesz, mert a paraszt ember kocsijával a bognárhoz megy ugyan, de a szánkóját már maga csinálja. Szánkó, szánkó... A farkas is a kert alatt jár, midőn emlegetik s itt ép hogy e bus gondolat a szánkóról Borus Ferencz agyába ötlött, a rozoga üveges műhelyajtó előtt megjelenik egy ur, megnyomja a kilincset és a szobába lép.

Az uraság ez. Értik-e, az uraság, ki im Borus Ferencz ócska műhelyében megjelent.

perhorreskálni. Most szinte úgy fest a dolog, mintha a nemzeti párt tartott volna a Szilágyi Dezső kísérletének esetleges sikerétől. Mintha úgy nézte volna, hogy az a nagysúlyú politikus kölcsönös áldozatokra tudja kapacitálni a pártokat s akkor a remélt kibontakozás miatt megint csak nem virrad a nemzeti pártnak. S ezért ugrott ki hirtelen, mérgezett törökkel Horánszky Nándor, hogy a kibontakozásnak még az árnyékát is elűzze. Nyíltan azonban nem mert erre a szerepre vállalkozni s inkább előszedte huszesztendős politikai harcainak összes fegyvereit. Régiéket és újakat. Ezekkel próbálta igazolni, hogy az ellenzéknek ez a mai gyűlölsége jogosult és a szélsőségekre is bizvást hagyja magát ragadtatni. De akármilyen nagy apparátust hozott mozgásba, semmit sem bizonyított és magát sem igazolta. Mert aki megfesti az ország egész nyomoruságos helyzetét, amelyben a fuzió előtt vergődött s aztán a Tisza Kálmán kormányzatában csak a hatalmi szempontot akarja meglátni, az nem számíthat hitelre. Mentől igazabb, hogy az ország a fuzió előtt alig tengett és lengett, annál kétségteleb, hogy a rákövetkezett felvirágzásban, a magyarság tekintélyének a külföld előtt való emelkedésében, s az alkotmányos élet kibontakozó áldásaiban a Tisza Kálmán genieje nyilatkozott meg. Mindig szidták Tiszát és a mindig erősebb Magyarország mosolygott azokra is, akik szidták. Ezt elfagadni nem lehet.

Önmagát pedig szintén nem igazolta Horánszky Nándor. Azt a gyűlölséget, mely korlátokat sem tud már ismerni, semmi sem igazolhatja. Az álarcos argumentumok pedig épenséggel nem. Pedig a mai argumentumok nem voltak őszinték, mindegyik álarcot viselt s a komoly lárva alól kivillogott a boszu szándéka. Nem ölni, jobban ölni akart ő. Azért hozakodott elő magánbeszélge-

tésekkel s azért hirdette a könyörtelen harcot, szemben a féltékeny suttogó békeszándékokkal. Ne merjen senki olajággal közelíteni, neki mérgezett török kellene. Ne merjen senki kibontakozásról papolni, neki harc kell és kivégzés.

Nincs Lippe.

A politikus, aki pályája jelentőségére még valamit ad, irigy szemmel nézhet most át Németországba. Ez a birodalom a népszabadságnak nem klasszikus földje, ennek a nemzetnek legkiválóbb közjogászai nem hirdetik azt, hogy a törvényhozásban, az állam legfőbb funkciójában, nemzet és király egyforma tényező. Ez az ország a személyes királyi hatalom országa és ezek a szomszédok egy csöppet sem jönnek nagyobb emócióba, ha egy szép új esztendő napján egyszerre csak budget és indemnitás nélkül állna a kormány. Egy kis alkotmánykonfliktus, a korona egy kis tulkapása, ugyan ki ütődik meg azon például Poroszországban?! Hiszen a német politikusok nemzedékét hüvös doktrinák közt nevelik s a népképviselő, aki minden sátorosünnep alkalmával új választásra lehet készen, tanulóveiből megőrizte azt a rezignációt, hogy a népképviselő sem változtatott a szükséges rendben: azon, hogy mindig a királynak kell az erősebbnek és az okosabbnak lenni. A német parlamentárizmus egyáltalában nem is szokott olyan benyomást tenni, hogy ott a nemzet résztvesz a törvényalkotásban; egy nagy fórum a birodalmi gyűlés palotája, ahol a népképviselő állandóan 392 védőügyvéd van jelen és a kontradiktórus eljárás befejezése után rendszeren pört vesz. S a politikus, aki pályája jelentőségére valamit ad, mégis irigyen nézhet most át Németországba.

Mert nem a tényleges potenciában van a parlamentárizmus ereje. A XIX-ik század végén, midőn minden gondolkodó tisztában van azzal, hogy a népképviselői alkotmányforma sem örök időkre szóló, hanem a nemzetek háztartásában idővel szintén elkopik,

mint egy polgári konyhán a kuglósütő; a XIX-ik század végén, midőn arra a kérdésre, hogy „miért vagy barátja a parlamentárizmusnak?” minden második ember azzal felel: „mert ott az én érdekeimben lármát lehet ütni”; a tisztánlátás korszakában, mondjuk, midőn a parlamentet monarchikus országokban nem a nemzetek pallosának nézik, hanem csak a nemzetek szócsövének; a lemondásnak és belátásnak ebben a korszakában a német birodalmi gyűlésre irigyen lehet nézni. Mert tényleges ereje akármilyen kevés is, a német polgár azért nyugodtan ihatja a sörét és elégedetten mondhatja: „Na, itt az én érdekeimben ütnék lármát.” Ki fog ma ehhez hasonló nyilatkozatot tenni Magyarországon? A v á l a s z t ó magyarok semmiesetre sem.

Az az egy pár nap, amelyet karácsony előtt együtt töltött az új birodalmi gyűlés, a láрма ilyen nemes igyekezetét mutatja. — A birodalmi gyűlésnek minden ülése hü tükre volt a nemzet bajainak és hü szócsöve mindazoknak az áramlatoknak, amelyek ma Németországban élnek s amelyeket a német képviselők nem akarnak közjogi kérdésekkel eltakarni. Nézzük mi minden forgott a szőnyegen néhány nap alatt. A centrum, aggódván a munkások elégtelenségén, a szociális politika pangását vetette a kormány szemére. (Mikor hallottunk mi ilyen harcot?) és a kormány erre azzal felel, hogy igenis van szociális politika, de nem a régi Capriánus szellemben van, mert a mostani szociális politikának nem az a vezető elve, hogy a munkaadó ellen kell védekezni, hanem az, hogy a strike-olók ellen is kell védekezni; egyébiránt a munkások érdekében is jön a napokban egy javaslat. Igen szép, akadémikus vitaközös volt, tükre egy nagy nemzeti réteg, a konzervatív földtulajdonos osztály aggodalmaskodásának. Azután Basserman, a nemzeti liberális hozott szóba szabadelvű szellemben egy általános érdekű kérdést, a rendőrállammá való fejlődés veszedelmét. Majd Vollmar ur, a tranzi-gens szociáldemokrata igyekezett megreparálni azt, hogy a stuttgarteri gyűlés óta elvtársai nagyon is engedékenynek tartják; hevesen

Ez szinte hihetetlen s a bognár olykép van, hogy csakugyan nem is akarja hinni. Mit kereshetne itt ez az ur, ki királyokkal és vérbeli hercegekkel szokott parolázni. Kinek vannak olyan ruhái, hogy csupa arany és gyémánt. Mi, mi lehet ez? A bognár megzavarodik, nem úgy azonban az asszony, aki elkapja az ur kezét s meg is csókolja, illedelemmel mondván:

— Kezít csókolom.

— Jó napot, Borus — mondja az ur (né, még a nevét is tudja). — Hát hogy áll a munka?

— Jaj, kérem szépen — szól az asszony a Ferencz helyett — sehogyan sem, mert sünsen.

— Annál jobb — mondja derűlten az ur (pedig jobb a gutát). — Akkor hát ráér, Borus?

— Rá én... — motyogta zavartan Borus, valóban nem tudván, hogy ugyan mit akarhat az uraság.

— Akkor hát csinál nekem egy kocsit. Az, tudja, egészen olyan legyen, mint a rendes magyaros kocsit, hanem annak minden darabja remekbe legyen faragva. A fűhéc, a kisafák, a küllőgy, a löcsfej, az mind olyan faragott dolog legyen, amilyen még nem volt.

Borus Ferencz látta is már képezetében

ezt a gyönyörű szép faragott kocsit, s mert látta, hogy milyen lesz, buzgóan felelte:

— Olyan több nem is lesz e világon.

— Az árra pedig nem egyezkedek — mondta az ur. Amilyen árunak tartja, fizetem csak hogy minél nagyobb kedvvel csinálja. Költségre kell-e?

Borus köhögött s az asszony szólt:

— Hát tetszik tudni, csókolom kezit...

Adott az ur költséget is, három darab tízes bankót. Egészen gyűretlen volt mind a három. Ezzel elment, de még kezelt is Borussal, továbbá az asszonynyal, ki oly gyorsan kapta az ur kezét az arczához, hogy bizony jól bele is ütötte az orrát. Most az asszony nézett zavartan utána, hogy ugyan ezért nem haragszik-e, míg a beteg Borus szó nélkül fordulván a szögletbe, szép gyertyánfarudat vitt a padhoz és azonnal készíteni kezdé a küllőket. De milyen küllőket! Aki életében már százezer küllőt, — nem százezret, hanem két milliót küllőt látott, az nem látott még ilyeneket, miknek sima oldalán liliumvirágok szeliden kusznak, a küllőgy pedig finom cse-repet példázott, mintha ebből jönnének elő a liliumok.

Ment a dolog buzgón s Borus Ferencz, bár folyton köhécselt de nap-nap után jobban bontakozott ki a különféle fákából a kocsit. Már híre is ment, mert ha egy-egy kereket vasa-

lás végett átgurított a kovácshoz az asszony, nem győztek rajta eléggé csodálkozni az ottlevők. Oly büszkén gurította az asszony a kereket, mintha ő faragta volna minden darabját és ahol sár volt, a hátára emelte. Hát a löcsfejek, amelyek mindegyike kényes kétesztendős csikókat ábrázolt, de olyképen, hogy aki faragni így tud, talán vétkezik is, hogy tudományát lelketlen állatok testének formálásába önti. Mit szóljunk a kisafákról, melyek emberi marok alakjára voltak szerkesztve, mintha a hámat, amit majd rávetnek, e kezek tartanak erősen. Borus köhögött és faragott s bár orvosságot is kellett hozatnia és különböző tea-füvekből főzött neki italt az asszony, csak köhögött és csak faragott.

A negyedik héten átízelt az uraság, hogy mikor lesz kész a kocsit.

Borusék visszaizenték, hogy a jövő héten alighanem készen lesz és hogy majd ők akkor hiradással lesznek. A bognár egyre lázasabban dolgozott, este még le sem akart idején feküdni.

— Ne siess, ne siess — aggódott mellette az asszony és kendőt kötött az ura mellé alá, mint az a ráczoknál divatos, csak hogy a ráczok akkor kötik föl a kendőt, mikor még nem kapták meg a száraz-betegséget.

De nem hallgatott a szóra Ferencz, mert annak mindig szerszám volt a kezében. A

támadta hát a „fegyjavaslatot”. A konzervatív gróf Limburg továbbá a birodalmi pénzügyi reformot sürgette és egy lengyel képviselő elpanaszolta a pozeniek sorsát. Csupa olyan gondok, remények és fájdalmak reprodukciója e sok beszéd, melyek a nemzet lelkében valósággal élnek. Legutóbb aztán megtörtént Bebelnek, a szociáldemokraták vezérének, előre híresztelt interpellációja abban a dologban, hogy a kormány katonai zendülések esetére a környékbeli szociáldemokrata vezérek haldéktalan letartóztatását rendelte el. A híres esztergályos is hát egy létező áramlat kifejezője: a szociáldemokrata kételkedés, mely bizalmas körben elutasít magától minden monarchikus érzületet, de a monarchia erőyes föllépése esetén nyomban jajveszékél, hogy hiszen ők nem forradalmárok. De utána Posadowsky beszélt, az alkanczellár, és oly gyakorlatlan gunyolta a szociáldemokráciát, mint Reinhold és az egész diplomás Németország. Csupa ilyen meglevő bajok, élő szenvedések és élő ravaszkodások visszhangoznak a birodalmi Házban, a törvényhozó testület igazi szellemi koncentrációja a kornak, rövidített története, hogy az utókor akár ne is lapozzon majd mást, mint a birodalmi gyűlés naplóját, ahol meg fog találni a multból mindent. Kivéve természetesen „Lippét”! Mert Lippe nincs a programban. Lippe Németországban az akut államjogi kérdés; emlékszünk a bonyodalomra a nyárról, midőn a parányi fejedelemnek megsértődött az a joga, hogy a birodalomban, mint szövetségben, egészen egyenrangú például Poroszországgal és hogy még a császár sem nagyobb a lippei fejedelemnél szuverenitásában. Ez Németországban az akut államjogi kérdés és ez az akut államjogi kérdés nem hozza forrongásba a német parlamentet. Az békén és békétlenül tárgyal, a közérdek tolmácsa és így a rendi hagyományok országában a parlamentáriszmus tiszteletére tanítja a lakosságot. A magyar politikus, aki pályájára, jelentőségére még valamit ad, ezért nézhet irigy szemmel Németországra. És ezért sóhajthat is fel: „Nincs

hátulsó saroglya fái valami különösen szépen görbültek az ő kezében, a hattyu meg a gémmadár nyakán látni csak ilyen nemes vonalakat. A kovács, aki átjött, hogy a vasakat, ahova kell föltegye, bámulva állt meg a kocsi előtt s szinte félve nyult hozzá, hogy kormos márkával hátha elkeveri. Szótalan büszkeséggel nézte ezt az egyre vékonyodó Borus Ferencz és dagadó büszkeséggel az asszony. Haj, jóbarátim, a gondoknak vége. Nem felhet már többé a Borus-műhely, hogy munka nélkül marad, mert aki ember ezt a kocsit meglátja, máshova munkát bizonyosan nem visz, csak épen ide ehhez a híres mesterhez.

Valóban, az ötödik hét közepére el is készült. Tökéletes volt az, de Borus még mindig késsel, vésővel, kétkézvonóval járt körülötte, hogy simítson itt is, amott is. Csütörtök estére aztán megvolt minden. Másnap péntek volt, hát nem akarták ezen a napon tudatni a hirt az urasággal, hanem azt szombatra tervezték. Ekkor az idő is szebb, mert a nap rendszerint kisüt, mivel a pénteki szomorúságok után szűz Mária a könyektől nedves kendőjét szombaton szárítgatja. Csakugyan, nem lehet tagadni, nagyon szép nap volt ez a szombati, midőn ünneplő ruhájába öltözött az asszony és elment az urasághoz tudatni, hogy kész a kocsi. Tulajdon magával az urasággal beszélt.

Lippe! . . . Mikor mondhatjuk ezt majd mi is, akik mindig közjoggal és apró fejedelmekkel vagyunk elfoglalva.

POLITIKAI HIREK.

Az új miniszter esküvetétele. Bécsből táviratozzák nekünk: ma délután három órakor tette le gróf Széchényi Manó, a király személye körüli miniszter hivatalos esküjét, báró Bánffy Dezső miniszterelnök jelenlétében és báró Orczy Béla közreműködésével. Ezt megelőzőleg a titkos tanácsosi esküt tette le az új miniszter gróf Goluchowski Agenor külügyminiszter és gróf Abensperg-Traun főkamara közreműködésével.

A kvóta. Alig van rá kilátás, hogy a kvóta ideiglenes megállapításáról szóló, a képviselőházban ma előterjesztett törvényjavaslatot ott tárgyalják és idejében elfogadják. Így a kvótát valószínűleg ezidén is, mint tavaly, az év legutolsó napjainak egyikén ő felsége fogja megállapítani. Eredetileg az volt a terv, hogy ez az ideiglenes megállapítás is a törvényhozásokra bizassék, amiről tanuskodik a Bécsben is, Budapesten is előterjesztett törvényjavaslat; de e tervet, tekintettel a parlamenti viszonyokra, el kellett ejteni.

Választási mozgalmak. Stadler királyi tanácsos vezetése alatt ma délben hat tagú küldöttség tisztelegelt dr. Schmidt József kereskedelemügyi államtitkárnál és felajánlotta neki a beszercebányai képviselőjelöltséget. Az államtitkár Stadler údvözlő beszédére azt válaszolta, hogy a bizalomnak e megnyilvánulását megüszelő kitüntetésnek tekinti, a felajánlott jelöltséget hálás köszönettel elfogadja és december 28-án Beszercebányán programbeszédet fog tartani. A küldöttség tiszteletére dr. Schmidt államtitkár az István főherceg szállóban ebédet adott, amelyen a küldöttségi tagok kivül még résztvettek: Báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter, Szalay Péter miniszteri tanácsos, Sztérényi József osztálytanácsos, Vértessy Kálmán osztálytanácsos, az elnöki ügyosztály főnöke, dr. Mantuano Rezső és dr. Ary Pál miniszteri titkárok és Szerb György képviselő.

A nagyszabeni első kerület kijelölő bizottsága tegnap este ülést tartott. A bizottság elnökénél

— Aztán szép-e? — kérdezte az ur.

— Nem mondom én semmit sem, kezit csókolom, hanem csak tessék megnézni. Mert olyan koci több nincsen a világon.

— No, annak örülök — adta rá a jó ur a szót. — Délfelé el is megyek.

Jött büszkén visszafelé az asszony s amerre ment, a faluban mindenki tudta, hogy Borus Ferencné most ment jelteni a kocsit az uraságnál. Vajjon milyen lovakat fogat bele s melyik kocsissal hajtja: a magyar parádéssal-e, vagy a frakkos némettel. (— Bolond beszéd — vélte Vízahányó Kisistván Péter — a királynak adja ajándékba ujesztendőre.) Így halad az asszony az utcákon át, a bognárok irigykedve tekintenek utána, míg a kovácsműhelyekben megszűnnek az üllöt verni a pörölyvel és az ajtóba állnak a mesterek, hogy elhaladtában az asszonyt köszöntsék, már azon czéliből, hogy hátha nekik is jut a híres Borus-műhelyből valami vasalni való munka. Diadalut volt ez, amit az asszony végiggett a falun s valóban teljes örömmel nyitja be otthon az ajtót:

— Mindjárt jön az uraság és tiszteltet . . .

Szavaira azonban senki sem felel. Borus Ferencz halva fekszik a híres kocsiban az alcserevényen.

Tömörkény István.

két jelöltet jelentettek be a Meltzl Oszkár lemondásával megüresedett mandátumra és pedig Wächter Henrik nyugalmazott pénzügyigazgatót, akit a kerület választóinak határozott többsége kíván képviselőül és dr. Schullerus szeminárium tanárt. A szavazatok nagy többsége Wächterre esett, mire Schullerus hívei kijelentették, hogy jelölésüket visszavonják. Valószínű tehát, hogy Wächtert egyhangulag választják meg.

A politikai helyzet.

A parlamenti köröket megint az a remény kecsegteti, hogy a karácsonyi ünnepek alatt megtalálják azt a módot, melylyel a mai bonyolódott politikai helyzetből a kibontakozást meg is lehet csinálni.

Beszélik is, hogy Szilágyi Dezső, aki tegnap Pozsonyban ismételt hangszóló, hogy ő a kibontakozás politikájának embere, valószínűleg a karácsonyi ünnepek alatt maga veszi a kibontakozás fonálát a kezébe és az ő közreműködésének talán sikerülni fog az országtól elhárítani a fenyegető veszélyt.

A mai napon különben ismét oly mozganatot jegyezhetünk fel, melyek azt mutatják, hogy a kormány még az utolsó perczen is a leghigorubb alkotmányos állásponton van és a magyar képviselőháztól még egyre elvárja, hogy törvényesen szabályozza a függő kérdéseket.

A pénzügyminiszter ma terjesztette be a kiegyezési javaslatokban foglalt jogi intézkedések egy fél évre való fenntartásáról szóló törvényjavaslatot és a kvótabizottság jelentését. Ha a kisebbség igazán kerülni akarja a törvény nélküli állapotokat, módjában áll a javaslatok gyors és sima letárgyalása által megmutatni, hogy a haza érdeke igazán szíven fekszik.

A mai nap egyéb eseményei a következők:

(Bánffy hazajövele.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ma este visszaérkezik Bécsből. A királynál volt audienciájáról nem érkezett semmi hír, de nem is vártak hirt, mert hiszen a miniszterelnök utazása nem állott kapcsolatban valamiféle előterjesztéssel.

Bécsből a miniszterelnök utjáról a következő tudósítást kaptuk:

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ma reggel ideérkezett s a délelőtti folyamán az osztrák kormány tagjaival értekezett. Délután három órakor a miniszterelnök résztvevő gróf Széchényi, az új ő felsége körüli miniszter esküvetétele, mely után a király a miniszterelnököt magánkihallgatáson fogadta. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök, aki a nap folyamán még gróf Thun osztrák miniszterelnökkel, gróf Goluchowski közös külügyminiszterrel és Kállay közös pénzügyminiszterrel értekezett, este visszautazott Budapestre.

(Az Ex-lex szöve.)

A képviselőházban került föl az első szituáció, amely praktikussá tette a kérdést, vajjon lehet-e költségvetési törvény nélkül pénzt utalványozni.

A Ház tisztviselői között ugyanis eddig mindig az volt a szokás, hogy januári illetményeiket előre, karácsony előtt vették föl. Megkeresték hát most is Madarász József kornelneköt, hogy utalványozza a január elsején esedékes járandóságukat.

Nagy lett erre a megakadás. Hogy Madarász József utalványozzon pénzeket az ex-lex időre! Másrészt pedig bajos lett volna kivánni, hogy épen a Ház tisztviselői szövedjenek először az obstrukció miatt. Ugyis

elég a bajuk mostanában a Ház rendben tartásával, a sok közbeszólás megörökítésével.

Végre aztán úgy határoztak, hogy megtörténik az utalványozás, még pedig a Szilágyi Dezső által használt formuláré módjára. Ebbe nem fog belekötni senki.

(A keddi ülés.)

A képviselőház legközelebbi ülését tróvale-vőleg kedden délelőtt tizenegy órakor tartja. Az összes pártok ettől az üléstől várják a kibonyoló-dáshoz az első impulzust. A nemzeti párt elnöke külön is felkérte a pártot az ünnepekre vigékre távozott tagjait, hogy a keddi ülésre feltétlenül megjelenjenek.

(A szabadelvű pártkörből.)

A szabadelvű pártkörben ma este kevesen voltak; a képviselők hazautaztak az ünnepekre. A klub csendjét csak egy-egy vidéki bizalmi távirat zavarta meg, kivált a kolozsvári szabadelvű pártnak telegrammja keltett örömet.

(Madarász uralma.)

Még megoldatlan rejtély, mikor kerül rá a sor az elnök választására.

Hír szerint Madarász József kijelentette, hogyha ujév napjára se lesz elnök, ő leteszi a korelnöki tisztet. Belefáradt.

Ez esetben aztán Janicsáry Sándor fogja felváltani, aki után viszont Nákó Kálmánra vár a Ház vezetése.

(Képviselők a vidéken.)

A karácsonyi szünetet számos képviselő arra használja fel, hogy a kerületeiket felkeressék. Beszámolót tartanak: Visontai Soma országgyűlési képviselő karácsony másodnapján Gyöngyösön. A többi néppártiak közül Molnár János apát ma este Komáromba, Mócsy Antal Kalocsára, Páder Rezső Horpácsra, Kálmán Károly Sósokra utaztak, hol valószínűleg beszédeket is fognak tartani.

(Battonya példadása.)

Egy kis csanádmezei község, Battonyáé az a kétes dicsőség, hogy már állást foglalt az a d o n e m f i z e t é s mellett. Battonya kissé korán iszik a medve bőrére, de mint érdekes koradat, hadd álljon itt nevezetes határozata, amelynek indítványozója, hír szerint, Battonya egyik előkelősége: Verhovay Gyula.

Battonya község képviselőtestülete mai napon adószedéssel megbízott közegeit utasította, hogy az országgyűlés által meg nem szavazott adók behajtásától tartózkodjanak. A hozott határozatot a jegyző harmadmagával megfellebbezte.

(A kormánypart üdvözlése.)

Báró Podmaniczky Frigyeshez, mint az országos szabadelvű párt elnökéhez a következő táviratok érkeztek:

Kolozsvár, december 23.

Nagyméltóságú báró Podmaniczky Frigyes urnak, az országos szabadelvű párt elnökének Budapestben.

A kolozsvári szabadelvű párt az ellenzéki pártok indokolatlan szenvedélyessége által előidéztet alkotmányválságot aggodó figyelemmel kíséri. Ennek közepette megnyugvással tekint a szabadelvű pártot kitaró küzdelmére és az alkotmányos állapotok megmentésére irányuló eddigi politikai magatartására, amelyet magunkra teszünk és amelyhez tántoríthatatlan hűséggel mi is csatlakozunk. Fogadjon Nagyméltóságod és az országos szabadelvű párt törhetetlen bizalmunknak és tántoríthatatlan ragaszkodásunknak nyilvánítását a további küzdelemhez, amely az alkotmány és parlamentarizmus megtámadott jogainak védelmét tűzte célul. Kitaró erőt kívánunk.

A kolozsvári szabadelvű párt intéző nagybizottsága nevében dr. Csiky Viktor, pártelnök.

Turóc-Szent-Márton, december 23.

A turócmezei szabadelvű párt a mai napon tartott gyűlésében határozatlag kimondotta,

hogy az országgyűlési szabadelvű párt iránt rendíthetetlen bizalommal viseltetik. Midőn ezt Nagyméltóságod tudomására hozni szerencsés vagyok, egyúttal kérem, hogy ezen szerény bizalmi nyilatkozatot a párt nevében szívesen fogadni kegyeskedjék. A turóc-szentmártoni szabadelvű pártnak 1898. évi december 22-ikén tartott gyűléséből. Beniczky Kálmán.

Selmeczbánya, december 23.

A selmeczbányai szabadelvű párt végrehajtó-bizottsága üléséből elismerését nyilvánítja a súlyos politikai helyzetben kitartással küzdő szabadelvű pártot. A jövő férfias küzdelemhez kitartást, sikert kíván. Stuller Gyula, pártelnök.

Resicza, december 23.

A resiczai járás szabadelvű pártjának ma tartott népes gyűlése egyhangulag rendíthetetlen bizalmának adott kifejezést az egész kormány és a szabadelvű párt irányában, amelyeknek hazafias működéséhez teljes ragaszkodással viseltetik; egyúttal rendíthetetlen bizalmának adott kifejezést Szerb Györgynek, a kerület képviselőjének hazafias magatartásáért, melylyel teljesen egyetért.

Kolozsvár bizalma.

A kolozsvári szabadelvű párt intéző nagybizottsága, mint nekünk táviratozzák, ma délután gyűlést tartott, amelyen Csiky Viktor pártelnök nagy tetszéssel fogadott beszédében utalt a politikai helyzetre, kifejtve, hogy a jelen viszonyok közt a párt bizalmából erősítést nyerhetnek küzdelmeikben a párthoz hű képviselők és a párt vezére.

Ezután Gajzágó Manó ügyvéd javasolta, hogy a párt bizalmát és ragaszkodását fejezze ki báró Bánffy Dezső, Hegedüs Sándor és Groisz Gusztáv képviselők és a szabadelvű párt iránt. A felolvasott üdvözlő iratokat nagy tetszéssel fogadták.

Báró Feilitzsch Arthur hosszabb beszédében nagy hatás mellett ajánlotta az imént tett javaslat elfogadását. Beszédében kimutatta, hogy a törvénytelen állapotot maga az obstrukció teremti és Tisza javaslata épen a törvénytelen állapot létrejöttét óhajtotta elkerülni. Feilitzsch nagyhatású beszéde után a gyűlés egyhangulag elfogadta a bizalmi javaslatot és a párt határozata gyanánt a következő üdvözlő távirat intéztetett Bánffyhoz:

Amily mélyen fájjaljuk és elítéljük ama fektelen hajszát, amely a magyar parlament kebelében immár hónapok óta dúl és a törvényhozás tekintélyének aláásása után az alkotmányos lét alapját támadja meg, ép oly osztatlan tisztelettel és elismeréssel szemléljük azt az önfeláldozó küzdelmet, melyet Nagyméltóságod és a vezérlete alatt álló párt a törvényes állapotok megmentése érdekében valóban emberfölötti erővel folytat és amelyet még súlyosabbá és nehezebbé tesz azon körülmény, hogy a szabadelvű pártnak is akadnak olyan régi harcosai, kik bár az ellenzék eljárását ép úgy mint mi, a leghatározottabban elítéljük, félreállításukkal mégis annak kárhuzatos akcióját gyámolítják. Jól tudjuk, hogy Nagyméltóságod e küzdelemmel teljes napokban is csak a hiven teljesített hazafiai kötelesség öntudatában keresi és bírja megnyugvásának forrását, de a kolozsvári szabadelvű párt intéző nagybizottsága önmaga iránt teljes kötelességet akkor, midőn legbensőbb érzelme sugallatát követve, a mai napon összes tagjai jelenlétében tartott ülésében egyhangulag és a legnagyobb lelkesedéssel elhatározta, hogy Nagyméltóságod irányában tántoríthatatlan bizalmának, ragaszkodásának és nagybecsülésének, de egyúttal annak a reménységének adjon kifejezést, hogy a parlamentarizmus alaptörvényeinek megoltalmazása érdekében kifejtett odaadó munkásságát, bár nehéz küzdelem után, de feltétlen siker fogja koronázni.

A kolozsvári szabadelvű párt intéző nagybizottsága nevében

dr. Csiky Viktor, elnök.

A gyűlés ezután lelkes éljenzés és ovációk között elfogadta a Hegedüs Sándor képviselőhöz intézett következő üdvözlő táviratot:

A kolozsvári szabadelvű párt, amely a törvényhozás működését állandó figyelemmel kíséri, fokozódó aggodalommal nézi a fékevesztett szen-

vedélyek következtében már hónapok óta tornyosuló veszélyeket, amelyek már az alkotmányt magát fenyegetik. E szomorú időben egyedüli reménye és bizalma a képviselőház eltagadhatatlan többségében, a szabadelvű pártban és az abból alakult kormányban van. Hogy e reménységében nem fog csalódnai, annak egyik biztosítékát méltóságodnak legujabb hazafias és higgadt, az államférfiúi mély belátását tanúsító és az igazság meggyőző erejével ható beszédében látjuk, mert az igaz ügy nem veszhet el, ha olyan férfiak védik, mint méltóságod. Amidőn tehát törhetetlen szeretetünket, tántoríthatatlan bizodalunkat nyilvánítjuk méltóságod irányában, lelkesülten kiáltjuk: Csak kitartás! A nemzet többsége önökkel van.

Üdvözlő táviratot intéztek még Groisz Gusztáv képviselőhöz és az országos szabadelvű párthoz is. Azután Csiky Viktor hatásos zárószavával a gyűlés véget ért.

Az új javaslatok.

Lukács László pénzügyminiszter két kiegészítési javaslatot terjesztett ma a Ház elé. Az egyik az 1898: I. és 1898: XV. törvény-cikk hatályát terjeszti ki félévre, a másik pedig a kvótát határozza meg hat hónapra.

Az első javaslatot a Reichsrath elnapolása tette szükségessé, az a tény, hogy most már formászerint is lehetetlen a kiegészítési javaslatoknak ujévig való elfogadása.

A második javaslat azt akarja elkerülni, hogy a kvótát újból a korona döntse el. Mint-hogy azonban Reichsrath nincs, ennél fogva e javaslat még akkor se emelkedhetnék törvényerőre, ha nálunk lehetne szó arról, hogy a javaslatokat a Ház letárgyalja. Így tehát mégis csak a király fog dönteni.

Mint-hogy pedig ez a kvóta-javaslat csak hat hónapról intézkedik, ennél fogva előreláthatóan a király is csak hat hónapra fogja meghatározni a kvótát, persze a mai nagyságában.

A két javaslatnak ez a szövege:

Törvényjavaslat

az 1898. évi I. és XV. törvény-cikknek némely intézkedései hatályának ideiglenes fentartásáról.

Mint-hogy a magyar korona országai és ő felsége többi királyságai és országai között új vám- és kereskedelmi szövetségnek kötése, továbbá az osztrák-magyar bank szabadalmainak meghosszabbítása, valamint az ezzel összefüggő ügyek iránti törvényjavaslatok az 1898. évi I. törvény-cikk 3. szakaszában megállapított határidőn belül a monarchia mindkét államának országgyűlései elé terjesztettek, de ott eddig el nem intéztettek, ezenel rendeltetik:

1. szakasz. Az 1898. évi I. törvény-cikk 1. szakaszában megállapított feltétel fentartása mellett 1. az 1898. I. törvény-cikk 1. szakaszának 1., 2. pontjában és a 3. pont első bekezdésében foglalt rendelkezések hatálya 1899. évi június hó 30-áig változatlanul fentartatik.

2. Ugyancsak változatlanul fentartatik az 1899. évi június 30-áig az osztrák-magyar bankot cselekvőleg illető, eredetileg 80 millió forintot tevő államadósság tárgyában az 1887. évi 27. törvény-cikk alapján kötött egyezmények 1. és 2. cikke, 3-ik cikkének végrehajtása pedig 6 hónappal elhalasztatik.

2. szakasz. Az 1898. I. törvény-cikk 1. szakaszában megállapított feltétel mellett az 1898. évi 15. törvény-cikk 1. szakaszának rendelkezései a törvényhozás további intézkedéseig változatlanul hatályban maradnak.

3. szakasz. Felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy az osztrák-magyar bank szabadalmának az 1. szakaszban foglalt meghosszabbítása folytán szükséges egyezményt az osztrák-magyar bankkal megköthesse.

4. szakasz. A jelen törvény kihirdetése napján lép életbe. Az 1. szakaszban foglalt rendelkezések elvesztik hatályukat 1899. év január harmadikáig elött is, ha a jegybankügyre és az azzal összefüggő kérdésekre, nemkülönben az 1. szakasz szerinti szabályozott többi ügyre nézve — az utóbbiakat, illetőleg az 1887. év XII. törvény-

czikk értelmében és az abban meghatározott módon — a magyar korona országai és ő felsége többi királyságai és országai között egyezmények kötöttek és azok törvényerőre emelkednek.

Az 1898. I. törvényczikk 3. szakaszának 4., 5. és 6. bekezdésében foglalt intézkedések érvényüket a jelen törvény hatályának tartama alatt is megtartják.

A jelen törvény végrehajtásával a minisztérium bizatik meg.

Indokolás

az 1898. évi I. és XV. törvényczikk némely intézkedési hatályának fentartásáról szóló törvényjavaslathoz.

1898. december 31-én hatályát veszti az 1898. I. törvényczikk, amely szerint a határvám-bevételek fölöslegei a közösügyi kiadásokra fordítandók s amely a vámszövetségre vonatkozó törvényeket ez év végeig érvényben tartotta. Hatályát veszti az osztrák-magyar bankra s a nyolczvanmillió adósságra vonatkozó intézkedés is. Hatályát veszti az 1898. XV. törvényczikk, amely által a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdekből egy-egy termelési időszak alatt a kisebbik adótétel mellett termelhető alkohommennyiség, a cukorkiviteli jutalomnak és a cukoradó tételeinek fölemelését tárgyazó törvényes határozmányok érvénye meghosszabbított. Ezért ez év végén újabb rendezés szükséges.

Mint hogy az 1898. I. törvényczikk által ideiglenesen rendezett ügyekre és a fogyasztási adókra nézve megállapodás van az osztrák-magyar kormány közt, amely ez év áprilisában be is nyújtott a Házba javaslatok alakjában, amelyeket a bizottságok nálunk már letárgyaltak, Ausztriában pedig a vámszövetségre és a bankprovizóriumra vonatkozót tárgyalták le, a többinek tárgyalása pedig folyik;

minthogy továbbá a két kormány megállapodásaihoz híven, a javaslatok mindkét országban benyújtattak, azok alkotmányos tárgyalása folyik s csak az idő rövidsége az oka, hogy le nem tárgyalhatták, ezért a kormány a törvényhozásnál javaslatba hozni kéri a mai status quo meghosszabbítását;

minthogy továbbá az ország közgazdasági érdekei a mai állapot elvi alapjainak fentartását javasolják:

a kormány azt ajánlja, hogy a vám- és bankügyre, valamint az ezzel összefüggő egyéb kérdésekre, nemkülönben a szeszkontingensre, annak az egyes szeszfőzdek között leendő felosztására, végül a cukoradó tételeire és a kiviteli jutalomra vonatkozó intézkedések hatálya a magyar törvényhozás egyoldalu intézkedése által továbbra is fentartassék a monarchia másik államában való teljes megfelelő állapot s viszonyosság mellett.

A vám- és bankügyre vonatkozó intézkedés 1899. június 30-ig, a fogyasztási adókra vonatkozó pedig a törvényhozás további intézkedéseig szólnának. Mibelyt azonban a benyújtott javaslatok letárgyaltatnak, azok a törvény daczára érvényben is érvényre emelkednek. Hónapban azért kellett megállapítani ezt a javaslatot, mivel a tárgyalás alatt lévő kiegyezési javaslatok száma nagy és fontos s időközben más államügyeket is el kell intézni. Az 1898. I. törvényczikk 3. szakaszának 4., 5. és 6. pontjainak hatálya szintén fentartandó arra az esetre, ha a viszonyosság Ausztriában megszűnnék.

Törvényjavaslat

a közösöknek elismert állami ügyek költségeihez való hozzájárulás arányának ideiglenes megállapításáról.

1. szakasz. Az az arany, amelyben a magyar korona országai és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok a közösöknek elismert állami ügyek költségeihez eddig járultak, az 1899. év első hat hónapjának tartamára változatlanul fentartatik.

2. szakasz. Jelen törvény 1899. évi január hónap 1. napján lép életbe. Feltéve, hogy a közösök költségeihez való hozzájárulás iránti jelen törvénynek megfelelő határozatok a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban is törvényerőre emelhetnek.

Horánszky leleplez.

(Az országgyűlésből.)

A karácsonyi ünnepek előtt ma tartotta utolsó ülését a tisztelt Ház. De azért nem tulságosan ünnepi hangulat uralkodott. Sőt némi őszinteséggel állitható, hogy a szokottnál is borongósabb, kellemetlenebb volt az. Az ünnepek közelségét csak az árulta el, hogy a képviselő urak feltűnő csekély számban voltak jelen, oly annyira, hogy az ülés elején a Ház tanácskozó képességét is kétségbe vonták.

Magához az elnökválasztás felett megindult, mindenesetre roppant égető vitához ma csak két szónok szólott hozzá. Ágoston József a kormánypárt részéről, Horánszky Nándor a nemzeti párt részéről. Mig Ágoston dicséretes rövidséggel arra szoritkozott, hogy Csáky Albinnal szemben annak egyik tévedését helyreigazítsa, Horánszky a töle megszokott alaposágon is tultevő részletelességgel indokolta, miért harcol az ellenzék Bánffy ellen. Horánszky ma ugynevezett leleplezésekkal szolgált. Elmondta az annak idején létrejött megállapodások történetét. Miután ezek kizárólag az ő, és Apponyi és Bánffy titkát képezik, Bánffy pedig ez idő szerint távol van a fővárostól, Horánszkyknak ma igen kényelmes feladata volt, mert állításait senki sem czáfolta meg. Duskált is ebben a kellemes helyzetben, a hogy csak birt. Bánffynak még az olvasókori kvalifikációját is megtagadta, ami bizonyára szörnyű baj, mert hiszen tudvalevőleg a Nemzeti Kaszinóban is haragszanak reá.

De Horánszky beszéde is elmúlt a Ház felett. Utána még Polónyi Gézának egy interpellációja következett sorra — (in puncto borhamisítás) és csak mindezek után jutott szóhoz a pénzügyminiszter, aki betérjesztette a kiegyezési provizóriumot. Ennek kapcsán persze rögtön „bizottsági vagy osztályvita” is megindult, egy kis házszabályvitával vegyest, mindennek azonban az elnök jó kívánságai vetettek véget, melyekkel a képviselőket vakációra eresztette.

Boldog ünnepeket!

(A képviselőház ülése.)

Madarász József korelnök az ülést megnyitja.

(A Ház nem tanácskozás képes.)

Ivanka Oszkár: A házszabályokhoz kérek szót.

Madarász József elnök: A házszabályokhoz csak a tanácskozás során lehet szólni. Tessék előbb meghallgatni a jegyzőkönyvet és az elnöki bejelentéseket.

Ivanka Oszkár: A jegyzőkönyvhöz és a házszabályokhoz kérek szót. Csak azt akarja konstatálni, hogy a Ház nem határozatképes.

Madarász József elnök: Negyvennél több képviselő van jelen, s így a Ház tanácskozásképes. Most csak arról lehet szó. Kérem a jegyzőkönyvet meghallgatni.

Molnar Antal jegyző olvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Madarász József elnök: Van-e észrevétel a jegyzőkönyv ellen? Ha nincs, akkor hitelesítettnek jelentem. Bemutatom a kormányelnök átiratát, melyben tudatja a Házzal, hogy a király személye körüli minisztérium ideiglenes vezetésétől felmentett s miniszterré gróf Széchenyi Manót nevezték ki. (Nagy zaj.)

Endrey Gyula: Utálat adtak a miniszterelnöknek!

Madarász József elnök egész csomó kérvényt mutat be, melyeket a Tisza-lex ellen nyújtottak be. (Zajos éljenzés a bal- és szélsőbaloldalon.) Jelenti ezután, hogy Polónyi Géza sürgős interpellációt jelentett be, melyet az ülés végén a szokott időben fog megtenni.

Ivanka Oszkár: Kéri a Ház határozatképességét konstatálni.

Madarász József elnök elrendeli a jelenlevők megszámolását.

Lakatos Miklós és Perczel Béni jegyzők olvassák össze a jelenlevőket.

Madarász József elnök: A Ház határozatképes, mivel száznál több tag van jelen. Következik a napirend, az elnökválasztás vitája.

(Az elnök-választás.)

Ágoston József a kilépettekkal polemizált, azt mondván, hogy őket a törvénytelen állapotok bekegyezéséért épen ugy terhel, a felelősség, mint a benmaradottakat, mert december hatodikán, mikor kiléptek, már tudtak a Tisza-javaslatról. Nem járul Kossuth javaslatához. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

(Horánszky támadása.)

Horánszky Nándor azt fejtegeti, hogy közállapotunk baja nem spontántermészetű, régóta rakódik a kórananyag. Kezdődik attól, mikor Tisza Kálmán, a balközép vezére, fölhasználva az állam pénzügyeinek szomorú helyzetét, földádvá elveit, a hatalmat megkerítette. Első lépése volt az adók fölemelése, a másik lépése a politikai élet integritásának megsértése. Jöttek azután a kiegyezési tárgyalások, melyek miatt ő a szabadelvű pártból kilépett. Megkezdődött a személyek uralma az elvek helyett. A személyek uralma, pedig csak romlottságra vezethet. (Ugy van! a baloldalon.) A kormány liferálja a főispánt, a főispán a tisztviselőket, a tisztviselők a képviselőt, a képviselők a bizalmat.

Egy kadaver az ország, melyre minden szélhámos ráteheti a kezét. Itt az inkompatibilitás. Honnan magyarázható meg az, hogy egy előkelő szabadelvű párti férfi, aki pártjának nagy szolgálatait tett, abban a pillanatban, mikor az összeférhetlenségi darázsészekbe nyult, egyszerre elveszti tekintélyét és a párt vele szemben követi Rudnyánszky Bélát, akiről nem akar beszélni, mert párttekintetek kötik. (Zajos tetszés.) Honnan származik az, hogy amint gróf Csáky-Albin kilép, egyszerre nekirugaszkozik a kormánypárti sajtó.

(Egy leleplezés.)

A választási visszaélések dolgában neki is van elmondani valója. Gróf Apponyi 1895. karácsonyán cikket irt a békéről. A miniszterelnök akkor a szőlőt lakásán felkereste, megkérdezvén, mi annak a cikknek a célja. A szőlő nem adhatott erre választ és Apponyit levélben kereste föl, aki cikkének intenciójául ezt mondta: A béke fejében a választások tisztasága dolgában valami jót csináljunk! Bánffy később az ő lakásán összejött Apponyival s akkor megegyeztek a kuriai bíráskodásról és a választási törvény revíziójáról szóló törvényjavaslat benyújtásában. Gróf Apponyi 1896. január 16-án átadta a miniszterelnöknek a javaslat-tervet, aki azt pár jelentéktelen módosítással — a cenzusra vonatkozólag — elfogadta. Így került a Ház elé. — Ekkor a miniszterelnök Széll Kálmán utján ezt üzenté neki: Nem gondolt a kiegyezésre, mely küszöbön van. A kiegyezés előtt ily törvényt a választásokba agitáczióknak nem bocsáthat és azt a törvényjavaslatot minden eszközzel meg fogja akadályozni. (Viharos zaj, nagy mozgás, felkiáltások a baloldalon):

— Gazember! Szószegő! Ki vele innen! Bánffy meg is engedte bukni a főrendiházban a javaslatot és ezek után a választásokon irtó háborút viselt a nemzeti párt ellen.

Justh Gyula: Ki kell az ilyen embert dobni!

Wittmann János: Le kell ütni!

Horánszky Nándor: A miniszterelnöknek ettől most legalább tartózkodnia kellett volna. (Zajos helyeslés a baloldalon és középen.) Ilyen eljárás után minden klub kizárta volna kebléből. (Viharos tetszés a balon.)

Az elnök figyelmezteti a baloldalt, ne szóljanak közbe. Hallgassák meg ezt a beszédet, mely arra van hivatva, hogy odakünn a nemzetet tájékoztassa. (Hosszas taps, tetszés, derűtség a bal- és szélsőbaloldalon.)

Horánszky Nándor: Ezután még egyszer kért Bánffy találkozót Apponyitól és a szőlőtől. Apponyi

már nem ment el. (Derűtlenség balról). Ő azonban alárendelte egyéni véleményét a helyzetnek. Amit akkor beszélt Bánffyval, az szintén érdekes, de nem mondja itt el. (Félkiáltások: Kár!) A találkozás eredménye az 1898. I. törvénycíkké volt, melynek körülményei és sorsa ismeretesek. Szólván a választási visszaéléseiről, azt mondja, nem a Dezsőffy-eset az, ami fölláztatja az ellenzékét, hanem az a kormányzati rendszer, mely ebben megnyilatkozik. Bevallott vesztegetés és bevallott hatalmi erőszak. Ezzel szemben — mondja — mi törekvéseinkkel egyszerűen meg akarjuk szüntetni Magyarországon a rémuralmat. (Lelkes éljenzés.) Mi azt óhajtjuk, hogy Bánffy és az ő rendszere bukjak. Önök azt kívánják, hogy az önzés bukjon Bánffyre és az ő rendszerére.

Ivánka Oszkár: Akkor lesz ám szabad gazdálkodás!

Horánszky Nándor: Önökön áll, uraim, végzi be a szavait, a segítség! Mi rajta leszünk s az áldozat, amelyet önöktől ezért kérünk, a rendszernek megváltoztatása, azon egyénnek eltávolozásával együtt, aki ezen rendszert képviseli és a történetek után javíthatatlannak bizonyult be. (Igaz! Ugy van!) Hogy a keresztülvittel milyen legyen, arról én nem szólok. De igen is abban az erős meggyőződésben élek, hogy helyreállhat Magyarország parlamenti életének nyugalma, helyreállhat a törvényalkotásnak a lehetősége abban a pillanatban, mihelyt egy személyi, mint intézményre vonatkozó biztosítékokat nyújt az iránt, hogy megszűnik az a rendszer, melyvel szemben a mi küzdelmünk derék hada ebbe a csatába belement. Meg akarjuk szüntetni a rémuralmat, ki akarjuk irtani a korrupciót. (Nagy zaj.) Erre az egyetlen gyakorlati lépés a rendszernek és a rendszer képviselőinek a bukása. (Zajos éljenzés. A szónokot számosan üdvözlöik.)

Elnök az ülést tíz perczele felüggeszti.

(A szünet után.)

Az elnök javasolja, hogy az elnökválasztás vitája a legközelebbi ülésre maradjon s most sor kerüljön az interpellációra. (Helyeslés.)

Szemere Attila Horánszkyval szemben félreértett szavait igazítja helyre. Kijelenti, hogy a jus statuendi kifejezést tévesen használta.

(Splényi báró ügye.)

Polónyi Géza a Splényi-féle ítéletről interpellál. Splényit a főkapitány az Engel-féle borhamisítás dolgában követett eljárásáért kétszáz forintra ítélte. A szülő kimutatja, hogy arra a közhivatalnokra, aki hivatalos hatalmával visszaélve, valakit a büntetés alól kivonni akar vagy a vizsgálatot megghusítja, három évi fegyházra szab a büntető törvény. Be van bizonyítva, hogy az Engel-czég bort hamisít, báró Splényi a vizsgálatot megghusította és ezt nem lehetett kétszáz forinttal megghusítani. Kétszáz forinttal menekül és az állam még penziót is ad neki! Ezt az ítéletet nyugodtan fogadni nem lehet. A vizsgálatot okvetlenül el kell rendelni a kapitány ellen újra és pedig a közvádli útján. Interpellációját az igazságügyminiszterhez intézi. Kérdi, hajlandó-e az igazságügyminiszter a közvádli arra utasítani, hogy a vádeljárást megindítsa?

Kiadják az interpellációt az igazságügyminiszternek.

(Az új provizórium.)

Lukács László pénzügyminiszter betérjeszti a kvóta-bizottság jelentését s két törvényjavaslatot. Az egyik az 1898. I. és XV. törvénycíkkék némely rendelkezéseinek meghosszabbításáról szól, a másik a közügyek hozzájárulási arányának megállapításáról!

A jelentés kinyomatását s a javaslatokat a bizottsághoz utasítani kéri. (Beszéde alatt az ellenzék nagy zajt üt. Félkiáltások: — Hol a miniszterelnök? — Ez az adott szó? — Ujabb provizórium!)

Madarász József elnök nagy zajban hirdeti ki a határozatot, hogy a javaslatokat a bizottsághoz utasítja a Ház!

Hentaller Lajos: Olvassák fel a javaslatot!

Bertha Miklós: Lássuk, mi van benne!

Pichler Győző a házszabályokhoz kér szót. Kérdi a miniszteret, hogy a bizottsághoz való utasítást miért mellőzte.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy csak az osztályok mellőzését s a javaslatoknak a bizottsághoz való utasítását kérte.

Polónyi Géza: Akkor helyes!

Hentaller Lajos: A pénzügyminiszter vonja vissza javaslatát. A Ház nincs megalakulva. Ezt mondta három nap előtt Bánffy. Meg nem alakult Ház pedig érdemleges határozatot nem hozhat.

Gajári Ödön: Elfogadja Hentaller indítványát. Ez okoskodásból aztán tessék levonni a konzekvenciákat; akkor érdemleges tanácskozást sem vezethet a korelnök.

Madarász József elnök az ellenzék zajos éljenzése között jelenti ki, hogy a Ház 1896-ban megalakult. (Félkiáltások balról: Akkor Bánffynak nincs igaza! (Nagy zaj.)

Polónyi Géza szintén azt vitatja, hogy a Ház megalakult már 1896-ban.

Gajári Ödön szólásra emelkedik. (Félkiáltások: Nem lehet! Két óra elmúlt! Nem hallgatjunk meg!)

Madarász József elnök: Csak szavai értelmét igazítja helyre.

Gajári Ödön rövid felszólalása után

Madarász József elnök boldog ünnepeket kíván a képviselőknek s az ülést bezárja.

KÜLFÖLD.

Botrány a szobranjében. Viharos ülése volt a bolgár szobranjenak az Orient vasutak bérbevételéről szóló javaslat tárgyalása alatt. Az ellenzék a bérbevétel ellen foglalt állást és Velicskov, volt miniszter, névszerinti szavazást is kért. Mikor a szavazást kérő ívet az exminiszter átnyújtotta Jankulov házelnöknek, az dühösen földhöz vágta a papirost. Óriási láрма közt özönlött erre az ellenzék az elnöki emelvény felé. Legelől Velicskov rohant, aki a tribünre ugrott és a ruzsuköpte az elnököt! A különböző pártok képviselői közt dulakodás támadt, amit az elnök arra használt fel, hogy kézfelnyújtással megszakította a kérdést.

A ház többsége elfogadta az előterjesztett törvényjavaslatot, jelentette ki azán az elnök.

Az ellenzék erre kivonult a teremből, Jankulov elnök pedig nyugodtan, mintha mi sem történt volna, a konverzió hitelügyről szóló javaslatot tüzte ki tárgyalásra és felszólította a képviselőket, szóljanak a tárgyhöz. Szavai elenyésztek a még folyton felhangzó zsvajban és a képviselők nem értették meg. Nem is szólhatott hát hozzá senki. Erre kijelentette, hogy a Ház egyhangulag elfogadta az elébe terjesztett javaslatot.

Tartanak tőle, hogy ezen eljárás miatt nagy demonstrációk lesznek. Ezeket megelőzendő, a rendőrség számos Radoszlavistát elfogott, sokáknak pedig megtiltotta, hogy lakásukból eltávozzanak.

Ezeket a jeleneteket a szobranje bizonyára magyar barátságából csinálja. Mi hálásak is lehetünk érte.

Zavargások Bulgáriában. Megirtuk már a napokban, hogy Szófiában az utóbbi időben csaknem mindennap vannak többé-kevésbé komoly zavargások. Most már nem csak a fővárosban, hanem az ország többi részeiben is lázong a lakosság, ami a kormányt erélyes rendszabályok alkalmazására készítette. A tüntetőket annyira üldözik a hatóságok, hogy nagyon sokan átmenekülnek Szerbiába. Ma is számtalan szökevény bolgár érkezett Kragujevácra és Nisbe.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, december 23.

A „Petite Republique“-ben Jaurés föntartja azt az állítását, hogy a titkos iratcsomóban Vilmos császárnak egy levele van, amelyről ő be tudja bizonyítani, hogy hamisítvány. Jaurés követeli, hogy a semmitűzők erre nézve hallgassa ki Hanoteaux volt külügyminisztert és felszólítja Monod-t, hogy leplezzen le mindent, amit tud. Ehhez hozzászól Jaurés, hogy Monod tegnapelőtt levelet írt neki, amelyben ez a mondat fordul elő:

„Hanoteaux 1896. május hónapjában X.-nek és nekem azt mondta: Önök ismerik azokat az utálatraméltó eszközöket, amelyekkel Mercier élt, hogy Dreyfus bűnösségét bebizonyítsa, ami talán nem is egyéb, mint egy borzalmas regény.“

Jaurés kijelenti, hogy az X-szel jelölt személy egy kiváló jelentőségű férfi, akit Monod a levélben megnevez.

Páris, december 23.

A „Journal“ tudni véli, hogy Dupuy miniszterelnök, Lebrot igazságügyminiszter és Freycinet hadügyminiszter a tegnapi tanácskozás során teljesen megegyeztek a titkos iratcsomónak a semmitűzőkkel való közlésére nézve, miután Mornard ügyvéd Dreyfusné föltétlen tiltakozásáért kezességet vállalt.

Toulouse, december 23.

Tegnap este itt nyilvános gyűlés volt, amely alatt az antiszemita abban a pillanatban, mikor Pressensé felszólalt, a terembe rontottak. Az erre támadt zavarban néhány ember megsérült. Végre a rendőrség kiűrtette a termet. A gyűlés után utcai tüntetés volt és sok zsidóüzlet kirakatait bevették. Másrészt a revízió hívei is tüntettek és lelkes ovációkban részesítették Pressensét és a gyűlés más szónokait. Néhány embert letartóztattak.

Páris, december 23. Gróf Montholon, berni francia követ azt táviratozta a „Temps“-nek, hogy a „Soir“-nak az a híre, hogy ő brüsseli követ korábban jelentést tett Dreyfusnak egy német katonatiszttal való állítólagos összejöveteleiről, merő kohlomány.

Brüsszel, december 23.

A „Petit Bleu“ szerint legközelebb röpirat jelenik meg a Dreyfus-ügyről. A szerző azt bizonyítja benne, hogy a bordereau egyedüli szerzője Esterházy, akinek nem volt a vezérkarban egyetlen büntársa sem. Esterházy minden iratot, melyet felhasznált, egyenesen a katonai nyomdából kapta, ahonnan egy ügynök hozta el hozzá abban a hiszemben, hogy ezzel nem követ el semmiféle rosszat.

Azsidókérdés a párisi kamarában

Páris, december 23.

A kamara mai ülésén az algiri zsidóüldözések megbeszélése alkalmat szolgáltatott az antiszemita és a filozemita, hogy a zsidókérdést hosszában-szélteben megvitassák.

Drummont erősen támadta a zsidóságot, amelynek szerinte legnagyobb hibája az, hogy nem képes azokkal a népekkel asszimilálódni, amelyeknek körében lakik.

Utána Rouanet szocialista védelmébe vette a zsidókat. Algirban — ugymond — modellt akarnak csinálni a Párisban megindítandó zsidóüldözésekhez. (Tetszés a baloldalon.)

Drummont állítását, hogy a zsidók nem akarnak asszimilálódni, megcáfolja az a tény, hogy (a jobb oldalra mutatva) ime ott a zsidók Franciaország arisztokratáival vannak összevegyülve, akik pedig a régi Franciaország virága voltak. (Tetszés a baloldalon. Láрма jobbról.) Mindig megvolt az is, hogy a nagy urak összeálltak a zsidókkal, hogy az ő révükön pénzt szerezhessenek. Szónok emlékeztet arra, hogy a viruló Dél-Franciaország

annak idején, amikor a zsidóságot onnan kiűzték, egészen elszegényedett.

Szemére vetik a zsidóknak — ugymond — hogy a pénzpiacot kizsákmányolják. Hát Lesseps és Bontoux zsidók voltak? (Lárma a jobboldalon.)

Millevoye: Ha Bontoux-t említi, fájdalmat okoz Loew elnöknek.

Rouanet: Nem, nem neki, hanem azoknak a jobboldalon levő uraknak fáj Bontoux emlegetése, akik vele együtt ültek az Union Generale-ban. Ezek a derék katolikusok a római politikát védték a francziával szemben.

Hát nem furcsa az, hogy a zsidó kapitalistákat akarják üldözni, és Algirban a szegény házalókat, fiakkerosokat és ujságkihordókat ütök-verik. A kormány oly sokáig tűri ezeket a gyalázatoságokat, hogy valószínűleg késő lesz már, amikor végre meg fogja magát gondolni.

Amidőn Rouanet bevégezte beszédét, a karzatról egy fiatal ember előre hajolva, hangosan így szól:

— Egész Algir nevében tiltakozom e beszéd ellen.

Deshanel elnök a fiatal embert (egy algiri ujságíró) emiatt eltávolította a teremből.

Firmin Fouré helyteleníti az új algiri praefektus kinevezését és azt mondja, hogy Algirban az antiszemitizmus a zsidók uzsorászkodásának következménye.

Dupuy miniszterelnök azzal okolja meg Regis volt polgármester elmozdítását, hogy nem tudta biztosítani a rend fentartását. Azután dicséri az új praefektust, majd azt mondja, hogy az antiszemitizmus nem doktrína, hanem székta (Helyeslés.) A zsidóknak, mondja a miniszterelnök, vannak hibáik, de arra nincs ok, hogy proskribálják őket. A legutóbb tett intézkedések javítani fognak az algiri állapotokon. A miniszterelnök konstatálja, hogy az algiri képviselők semmiféle indítványt nem tettek. Elitéli az Algirban elkövetett kegyetlenségeket és így végzi beszédét: „Legyünk jók és erősek az algiri benszülöttekkel szemben. Appellálunk Algir lakosságának emberségére és bizunk benne, hogy ezt az országot erőssé és boldoggá fogjuk tenni.” (Élénk helyeslés.)

A kamara erre egyhangúlag elhatározza, hogy a miniszterelnök beszédét Algirban falragaszokon kihirdetteti és 406 szavazattal 10 ellenében olyan határozati javaslatot fogad el, amelyben kimondja, hogy a kormány kijelentéseit helyesli és bizik benne, hogy a kormány Algirban tiszteletet szerez a lelkiismereti szabadságnak és biztosítja a tulajdon szentségét. A gyűlést erre berekesztik.

TÁVIRATOK

A bécsi katonai tanácskozás.

Bécs, december 23. A Hofburgban ma befejezték a király elnöklésével tartott katonai tanácskozásokat.

Megbékült képviselők.

Prága, december 23. A csehországi német képviselők, akik a cseh tartománygyűlés legutóbbi ülészakaról távolmaradtak, mert a csehek németellenes feliratot intéztek a császárhoz, újra vissza akarnak menni a tartománygyűlésbe. A német-cseh képviselők e hónap 27-én fognak ez ügyben végleg dönteni.

Az olasz hadsereg új puskája.

Róma, december 23. A hadügyminiszter tudatja, hogy immár az egész hadsereg el van látva az új szerkezetű puskával s hogy a régi Veteli-puskát a népfelkelőknek tartják fenn.

Karácsony a Vatikánban.

Róma, december 23. A pápa ma délután nyolcz biborost és számos püspököt és prelátust fogadott, akik ez alkalommal Parocchi biboros útján Karácsonyi szerencsekívánataikat adták át. A pápa válaszában megemlékezett az 1898. év szomorú eseményeiről és nagyon helyeselte, hogy

Európa szövetkezik a rombolás vágyának megfékezésére, ezt azonban mindaddig el nem érhetik, amíg a népek lelkiismeretében és az államok szervezetében nem az istenfélelem lesz az egész morál alapja. Az egyháznak Olaszországban való helyzetéről azt mondta a pápa, hogy az újv előjelei kevésbé kedvezőek és most már nem érik be azzal, hogy a pápát olyan helyzetbe juttatták, amely méltóságával és jogaival ellenkezik, hanem most már gyűlöletes gyanúsítással illetik azt a sajtót is, amely szabad szellemben védi a vallást és morált. A klérust újabb szigorú rendszabályokkal fenyegetik, jóllehet nagyon távol áll mindenféle forradalmi tervektől és bűnnek minősítik engedelmességét a szentszék iránt, a melynek jogait a klérus a maga felfogása szerint képviseli. A klérust azonban, amely tudja kötelességeit, sem a bizelgések, sem a fenyegetések nem fogják megtántorítani és szilárdsága visszhangot fog kelteni a laikusok ama sok körében, amelyekben a pápaság iránt való szeretet mély gyökereket vert. A klérus és a laikus világ együttműködése biztosítani fogja az új nemzedék üdvét.

A pápa igen hangosan beszélt és kitűnő színben volt.

Az orosz tiszték fizetésjavítása.

Pétervár, december 23. A „Ruszkij Invalid” közli, hogy az összes tényleges tiszték fizetésének az 1899. év közepétől való fölemelésére tizenegymillió rubelt fordítanak, még pedig ennek az összegnek hatszázalékát az ezredparancsnokoktól fölfelé, a többi az alsóbb rendű tiszték javára.

A tengernagyok exodus Krétából.

Róma, december 23. A Stefáni-ügynökségnek jelentik Szudából mai kelettel: Betolo tengernagy e hó 26-án utazik el Krétából. A legközelebbi napokban elutazik a francia és az orosz tengernagy is. A „Castelidardo” olasz hajó, továbbá egy-egy angol, orosz és francia hajó még itt marad.

Egy német konzul sérelme.

Köln, december 23. A „Kölnische Zeitung” tudósítója jelenti Konstantinápolyból: A bagdadi katolikus egyesült khaldeus székesegyház feljelentése alkalmából Kaljyatt khaldeus patriarcha a konzuli karhoz meghívót küldött, amelyben közli, hogy a francia alkonzul számára trónszerű emelvényen imaszámolylyal ellátott külön helyet, míg a többi konzulok számára rendes ülőhelyeket tartanak fenn. Ennek következtében Richarz német konzul a meghívást visszautasította és az ünnepélyen nem vett részt.

Katonák a hóban.

Cettinje, december 23. Egész Montegrót hó borítja. A közlekedés megakadt. A Lára völgyében a vihar meglepett néhány száz katonát, akik Vaszojevicziből Podgoriczába mentek új fegyverért. A meglepett katonák nagyon szorult helyzetben vannak. Segítségükre menni lehetetlen. Két nap óta semmi hír sem jött felőlük.

Haroz a Filippini-szigeteken.

Madrid, december 23. A hadügyminiszter táviratot kapott Iloilóból, amely több összeütközésről ad hírt, amelyekben számos fölkelő elesett vagy megsebesült.

A Nicaragua-csatorna.

New-York, december 23. A „New-York Herald” washingtoni tudósítója jelenti, hogy P a u n e f o t a angol nagykövet instrukciókat kapott vagy fog kapni néhány nap múlva arról, hogy a Clayton-Bulwer-szerződés felbontása; mint a Nicaragua-csatorna semlegességét biztosító szerződés előkészítése tárgyában tárgyalásokat kezdjen.

Hatvan millió hadi célokra.

Páris, december 23. A szenátus egyhangúlag hozzájárult a hadsereg felszerelésének tökéletesítésére a kamara tegnapi ülésén megszavazott hatvan millió franknyi hitelről szóló törvényjavaslatához.

Osztrák munkások nyomora.

Bécs, december 23. A „Pol. Corr.”-nak jelentik Washingtonból: Az aucklandi osztrák-magyar konzul az új-seelandi miniszterelnökkel beszélgetve, elpanaszolta, hogy 3—400 osztrák polgár, aki Új-Seelandba jött gummiásónak, nagy inségben van. A kivándorlók nem törődtek a hatóságok figyelmeztetésével, hanem a hajós-társaság ügynökeinek rábeszélésére hallgattak. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány azért nem felelős, mert a kivándorlók a maguk felelősségére jöttek ki. Azóta a helyzet még rosszabbodott, mert még körülbelül száz osztrák alattvaló vándorolt ki.

A szerb alkotmány jubileuma.

Belgrad, december 23. A skupstina mai ülésén Gyorgyevics miniszterelnök lendületes beszédben méltatta fontosságát és jelentőségét azoknak a határozatoknak, amelyeket a skupstina negyven évvel ezelőtt szent András napján hozott, amidőn Obrenovics Milost újra visszahívta. — A skupstina elhatározta, hogy ennek az eseménynek negyvenedik évfordulóját ünnepélyesen megüli. — Holnap Nisben Te deum lesz, amelyet udvari estély követ. — A skupstina az évforduló napján nem tart ülést.

Az anarchisták ellen.

Róma, december 23. A lapok közlése szerint az anarchista-értekezlet tagjai becsületszavukra fogadták, hogy a hozott határozatokról semmit sem fognak nyilvánosságra hozni. Csak annyi szivárgott ki, hogy a főjegyzőkönyv kétféle intézkedésekről szól és pedig új rendőri intézkedésekről, amelyek nemzetközi jellegűek s különleges országos rendszabályokról, amelyekre nézve az egyes törvényhozásoknak szabad kezük van. A lapok hozzátesszik, hogy a tanácskozás befejeztével az értekezlet működésére vonatkozó összes jegyzőkönyveket elégették.

A közönséghez.

Az újév közeledvén, az „Országos Hirlap” bizalommal fordul előfizetőihez, kik eddig is a magyar zsurnalisztika történetében szinte páratlan módon karolták fel, utal eddigi pályafutására és azon szilárdságra, melylyel e nehéz időkben is, mikor a gondviselés a balkezevel nehezedik Magyarországra, meg bírta őrizni függetlenségét a megszilajodott pártélet hullámai közt s bizva a szabadelvű irányzatban, az egyedüli komoly és az országra hasznos politikában elítélte és kárhóztatta mindazt, ami annak ártalmára lehet.

Az „Országos Hirlap” még a féktelen piszkolódások herce-hurczájában is megőrizte, amit ígért: a nemes, művelt hangot. Ez a magatartása a garancia, hogy független lesz ezentúl is, tárgyilagos kritikusa a kormánynak és a pártoknak.

Nincs semmi kétségünk abban, hogy akik megösmerték olvasóink közül, azok velünk maradnak, ennél fogva minden további frázis nélkül ajánljuk lapunkat a közeledő új évre is.

Január 1-ére új előfizetést nyitunk lapunkra:

Előfizetési árak:

1 hónapra	1 frt 20 kr.
3	3 „ 50 „
6	7 „ — „
1 évre	14 „ — „

Kérjük azokat a vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése december végével lejár, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos szétküldése fennakadjon. Most belépő előfizetőinknek is meg küldjük közvetlen karácsony után a

KATÁNGHY-NAPTÁRT,

mely gazdag tartalmával és művészi kiállításával értékes meglepetésül fog szolgálni.

A Katángy-Naptár szétküldését a jövő hét elején kezdjük meg, úgy hogy az december végéig minden előfizetőnk birtokában lesz. Kérünk mindenkit, aki a Katángy-Naptár birtokába jutni kíván, hogy idejekorán fizessen elő az „Országos Hírlap”-ra.

Mutatványszámokat készségesen küldünk mind azoknak, kik ez iránt hozzánk fordulnak.

Egyben értesítjük a tisztelt hölgyközönséget, hogy az „Országos Hírlap”-nak ezentúl divatlapja is lesz, mely

FRANCZIA DIVATLAP

szímen jelenik meg havonként kétszer.

Szolgálatot vélnék tenni lapunk hölgyközönségének azzal, hogy az elképzelhető legolcsóbb áron olyan divatújság megszerzését tesszük nekik lehetővé, amely minden magyar nyelven eddig megjelent hasonló lapot felülmúl. A „Francia Divatlap” a női- és gyermekdivat minden ágazatát a legkisebb részletekig menő gondossággal öleli fel és a legpompásabb, Párisban készült színes képekben mutatja be mindazt, amit a jó ízlés és elegancia a divat terén produkál. A „Francia Divatlap”-hoz minden hónapban egy eredeti nagyságu, legutolsó divatu szabásmintát csatolunk, ami olyan újítás, mely kétségtelenül a hölgyközönség legnagyobb meglepedésével fog találkozni, mert ez által hölgyeinket esetleg nagy gondtól és munkától kíméljük meg.

A „Francia Divatlap”-ot Wohl Janka kedvelt írónők szerkeszté, nagy gondot helyezve a szépirodalmi részre is.

A „Francia Divatlap” előfizetési ára kizárólag az „Országos Hírlap” előfizetőinek

Egy évre	3 forint,
Fél évre	1 ft 50 kr.,
Negyed évre	75 kr.

A kiadóhivatal.

HIREK.

Lapunk mai száma 20 oldal.

— Elmaradt kihallgatás. A pénzügyminiszter december 26-án hétfőn, a karácsonyi ünnepekre való tekintettel nem ad kihallgatást.

— Új miniszteri tanácsosok. A hivatalos lap mai száma közti, hogy a király a földmivelésügyi miniszter előterjesztésére Lestyánszky Sándor osztálytanácsost miniszteri tanácsossá és dr. Gedeon Mihály osztálytanácsosi címmel felruházott miniszteri titkárt osztálytanácsossá kinevezte. Dobokay Lajos osztálytanácsos és országos borászati kormánybiztosnak pedig a miniszteri tanácsosi címet és jelleget díjmentesen adományozta.

— Horvát Boldizsár szobra. Horvát Boldizsárnak, Magyarország egykori igazságügy-miniszterének szobrát akar emelni szülővárosa, Szombathely. A nagybizottság, mely erre a célra alakult, lelkes fölhevítést intéz az ország közönségéhez a szoborra való adakozást kérve. A pénzeket, akik a költségekhez hozzájárulni akarnak, 1899. január 15-ig küldjék be a szobor-bizottságnak, amelynek elnöke Éhen Gyula, Szombathely város polgármestere.

— Karácsonyi istentisztelet. A Mátyás-templomban karácsony első napján délelőtt tíz órakor ünnepi zenés mise lesz; ezen a misén Vavrincez Mór karácsonyi pástortímesejét és „Viderunt omnes” graduáléját, offertóriumra pedig Hummel János karácsonyi énekét adja elő az ének- és zenekar. Ünnepe másodnapján délelőtt tíz órakor megismétlik ezt a zenés misét. — A bazilikában vasárnap délelőtt tíz órakor ünnepi nagymise lesz, amely előtt Lollok Lénárd prépost-plébános szentbeszédet tart. Karácsony második napján ugyanezzel a sorrenddel tartják meg az ünnepi nagymisét.

— A miniszterelnök vasúti kalandja. Báró Bánffy Dezső miniszterelnököt egy kis kellemetlenség érte az elmúlt éjjel. A miniszterelnök ugyanis Bécsbe utazott, hogy jelen legyen az ő felsége személye körüli új miniszter esküvételénél. A vonat az uton valahol egy erős kanyarulatnál kettészakadt; az első része szépen továbbment, mintha semmi sem történt volna, a hátramaradt kocsi ellenben, amelyek egyikében a miniszterelnök ült, jó

másfel óráig vesztegeltek a nyílt pályán. Más baja sem neki, sem a többi utasoknak nem esett.

— Két vaskoronarend. A hivatalos mai száma két kitüntetésről hoz hírt. A király ugyanis Légrády Károly országgyűlési képviselőnek és a budapesti kereskedelmi és iparkamara alelnökének a közgazdaság és különösen az ipar terén szerzett érdemei elismerésül, báró Malcomes Jeromos földmivelésügyi miniszteriumi osztálytanácsosnak pedig a közszolgálat és közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a harmadosztályú vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

— Thun grófné haldoklik. Thun grófné, az osztrák miniszterelnök feleségének állapota annyira rosszabbra fordult, hogy tegnap este már táviratoztak a pápának, hogy küldje a betegnek apostoli áldását. A pápa még az éjszaka folyamán táviratban elküldte az áldást a bécsi nuncziatura által, mely rögtön át is adta a betegnek. A bécsi előkelő világ nagy részvételt látja a grófné halálának közeledését. Ma délelőtt Lajos Viktor főherceg személyesen is tudakozódott a beteg hogyléte felől. Éjszaka érkezett jelentés szerint a grófné ereje egyre fogy s még az éjjel beáll okvetlen az agónia. Ma este Bécsbe érkezett a betegnek két bátyja.

— Alboran. Főhercegi szerzőtől jelent meg a karácsonyi könyvpiacra Ausztriában egy érdekes könyv. Lajos Salvator főherceg írta, aki tudományos kutatásai révén szerzett már magának irodalmi nevet is. A földrajz az, melylyel a tudományos Lajos főherceg különösen foglalkozik. Legújabb műve is, mely „Alboran” címmel jelent meg a könyvpiacra, szintén geográfiával foglalkozik. Alboran egy kis szigete a Földközi-tengernek, melylyel eddig még nem igen foglalkoztak a földrajzok. Jelentősége kevés a szigetnek, csak épen világítótornya nevezetes. Alborannak mindössze is tizenegy lakosa van. Két toronyőr és a családja. Háztartásuk mindössze is néhány csirke és egy kutya. Szarvasmarha nem él meg a kopár, sziklás szigeten. A toronyőrök már nyolcz év óta yannak a szigeten. Maguk folyamodtak állásaikért. Teljesen el vannak zárva a világtól, csak havonta kétszer köt ki hajó a szigeten, élelmiszereket és vizet rakva ki a partra. A talaj ugyanis teljesen alkalmatlan kulfurásra. És mégis szeretik a szigetet lakói, hol csöndben, nyugalomban tölthetik napjaikat. Hozzájárul még ehhez, hogy a klíma is fölötte kedvező. A kis sziget világítótornya hajózási szempontokból rendkívül fontos, de meg is felel feladatának, mert a környéken már husz év óta nem volt hajótörés. Számos kedves dolgot jegyez fel Alboranról Lajos főherceg legújabb művé.

— Az „igazi” antiszemita. Capus, a párisi „Figaro” éles tollú krónikása, az algiri zsidó-ellenes tüntetéseket teszi nevetségessé a következő dialógussal, melyet a francia kamara mai ülése kiválóképen aktuálissá tesz:

Első antiszemita: Csodás eredmény! Végre szabadon lélegzik fel Algir. Megszabadult a zsidóktól.

Második antiszemita: Kemény dolgunk is volt, míg ezt elértük.

— Bizony, ha elgondoljuk, mennyi gyülekezés, tüntetés, verekedés és harc esett, míg ennyire jutottunk . . .!

— Az eredmény nem is késett. Milyen csöndesek most az utcáink! A zsidók boltjai be vannak zárva, vagy pedig keresztények a tulajdonosaik. Azelőtt Lévynek hívták a szatócot ott a sarkon. Most Dupont a neve. Magunk közt szólva, ez is csak akasztófavirág, hanem ezt nem szabad hangosan mondani. Algir a jólét és virágzás küszöbén áll.

— És ez nekünk köszönhető. Hősies napok is voltak ám azok!

— Munkánk alapos is volt. Merem állítani, hogy egész Algirban egyetlenegy zsidó sincs már. Sőt olyan se, aki hasonlítana a zsidókhöz.

— Tényleg, már egy év óta nem láttam egyet sem.

— Épen úgy mint én. Ez tesz olyan jókedvűvé.

— Igazán . . .? Aztán nem is jut eszébe sohasem, hogy milyen szépek voltak azok a harcziás napok? Beszédet tartottunk a kávéházakban és izgattuk a tömeget a zsidók ellen.

— Nem, a harcok hiányát igazán nem érzem. Jobban szeretem a nyugalmat.

— Ez hiba. Nagy hiba. Sok ennyi nyugalom. Megrozsdásodunk. Talán már el is felejtette a zsidó-marseillaiset? . . .

— Ez igaz. Mintha már elfelejtettem volna.

— Lám. Már kezd elálmosodni a gyűlölete is. Én magam sem tudom, hol töltsöm estéimet. Egyszer sem kiálthattam, hogy „le a zsidókkal!”

— Nem is volna már értelme.

— Elmondjam véleményemet? Nem vagyunk már igazi antiszemiták! Igazán elpirulok ettől a szótól!

— Elég szomorú, hogy nincsenek már zsidók Algirban. De mit is lehetne tenni?

— Csak egy mód van: Vissza kell hozatni a zsidókat!

— A vezérkarból — a koldusok házába. Egy néhai vezérkari főhadnagy csodálatos pályafutásáról ad hírt debreczeni tudósítónk. Potorszky Sándor vezérkari főhadnagy a hetvenes években Lahner ezredes segédtisztje volt Debreczenben. Sokoldalú műveltsége, szeretetreméltó modora és rokonszenves megjelenése nagy és előkelő baráti kört biztosított neki. És épen ez okozta vesztét. Mert a kényeztetés önhitté tette, ami később excentricitásba csapott át. Egy átpezsgőzött éjszaka után izgatott szóváltásközben fegyvert fogott az ezredesére. Az ezredes humánus ember volt, megszerette is a főhadnagyot, hát nem csinált kázust az esetből. Később a főhadnagy viselkedésével lehetlenné tette magát Debreczenben és ott is hagyta a várost. S íme, huszonhárom év múltán, ki tudja milyen viszontagságos élet után Potorszky Sándor, mint teljesen elzüllött ember kérvényt nyújtott be a városi tanácshoz azzal az alázatos kéressel, hogy őt, a hajdani vezérkari főhadnagyot vegyék föl a szegények menedékházába. A tanács — mint debreczeni levelezőnk írja — teljesítette ezt a kérelmet és Potorszkyt beosztották a szegények menedékházába — vízholdnak.

— Egy néni és egy orosz generális. Egy berlini hölgy, akit orvosai a délvidékre küldtek meggyógyulni, nemrégiben Prágába érkezett. Nem is folytathatta utját, mert betegsége rosszabbra fordult úgy, hogy kénytelen volt kórházba menni, ahol néhány nap múlva meg is halt. A kórház igazgatósága a halálhírt táviratilag tudatta a berlini rokonokkal, akiktől az a válasz érkezett, hogy a néni holttestét szállítsák Berlinbe. Amikor a koporsó a német birodalmi városba megérkezett, a gyászoló rokonok sűrű könyvek között bontották fel, de megdöbbenve vették észre, hogy a nagynéni helyett egy orosz generális holtteste fekszik a koporsóban. Erre a következő sürgőnyváltás keletkezett:

1. Berlinből Prágába: „Halott nagynéni nincs itt, hanem orosz tábornok. Hol a nagynéni?”

2. Prágából Berlinbe: „Ha a halott nagynéni nincs ott, akkor Péterváron van.”

3. Berlinből Pétervárra: „Mit csináljunk az orosz tábornokkal és hol a nagynéni?”

4. Pétervárról Berlinbe: „Az orosz generálist csendben temessék el. A halott nagynéni a legnagyobb katonai parádéval fogjuk itt eltemetni.”

— Tél ruha. Az erzsébetvárosi közjótékony-sági egyesület az idén a kerület községi elemi iskolákból ezerötven szegény tanulót látott el meleg téli ruházattal. Ma délután volt a felruházási ünnep a nyár-utcai elemi iskola tornatermében, ahol a megajándékozott gyermekeken kívül nagy közönség gyűlt össze. Az ünnepélyt Zboray Béla iskolaszéki elnök nyitotta meg, aki bejelentette, hogy az erzsébetvárosi közjótékony-sági egyesület az idén négyezerháromezred forintot gyűjtött össze szegény iskolásgyermekek felruházására. Ezután a gyermekek közül egy-egy és

egy leányka mondott köszönetet a jötteknek. Eszlár Sándor kerületi előljáró köszönetet mondott a főváros közönsége nevében az egyesületnek. Az ünnepet a gyermekek hálaéneke fejezte be.

A józsefvárosi közjótékonyági egyesület tegnap délután kétszázötven gyereket ruházott föl. A múlt héten is nagy sereg apróság kapott itt ruhát, de sem akkor, sem most nem volt felruházási ünnepély, köszönő beszédet sem mondtak az elnököknek, sőt alkalmi hálaéneket sem zengedeztek. Egy néni volt ott, aki mindenkinek átadta a csizmacskát, nadrágot, felöltőt, sapkát és a néni egyiknek sem adott illemórát, egyet sem figyelmeztetett arra, hogy ezért a kegyességért milyen mély hálaival tartoznak az adakozóknak. Mindegyik ment, amint felöltözött. Az egyik sirt, a másik kaczagott és valamennyi mintha nagyon boldog lett volna. A józsefvárosi jótékony egyesületnek különben egész állandó ruhátára van. Itt felnőttek is kapnak ruhát, az előljáró utalványai alapján. Egy szegény jogászlu tegnapelőtt néhány forint segítségért fordult az előljáróhoz. Nagyon fogyatékos ruha volt rajta, didergett akkor is, amikor az előljáró elé vezették. Egy negyedóra múlva tetőtől talpig jól felöltözve távozott az előljárósági palotából, amelyben az egyesület ruhátára is van pénz is kapott, sőt utalványt is az egyesület néptonyhájának díktasztalához.

— Munka nélkül. Igy karácsonytáiban, mikor az idő kemény hidegre válik, öt-hatezer ember marad a fővárosban munka és kenyér nélkül. Ezek a szánalmas alakok, akiknek nagyrésze hajléktalan is, a legrettenetesebb nyomorúságban töltik el a telet, ha csak lopni nem mennek. A szociálista pártvezetőség szemelt vetett ezekre az elszánt emberekre. Nem segítő őket az agitációs célokra megnyitott pártkasszából, de hogy! Csupán gyűlésre hívja össze az éhes tábort egy vig-utcai vendéglőbe. A gyűlés tárgya a munkanélküliség okának megvitatása lesz és szervezkedés. Hogy mire szervezkednek? Azt most még nem lehet tudni. Azt megígérte a pártvezetőség a munkásoknak, hogy „legjobb szónoka”, Bokányi Dezső fog beszélni, ehébet azonban nem szándékozik nekik adni.

— Egy plébános, aki nem temet. Lőcséről írják lapunknak: Nagy visszatetszést kelt városunkban a következő eset: Deczember 19-én meghalt itt Macsuga Sebestyén törvényszéki hivatalnok. Az elhunyt két évvel ezelőtt katolikus léte egy református nőt vett el. Macsuga meg akarta áldatni a frigykötést, de a katolikus plébános reverzálist kért tőle és másképp nem akarta megesküdni. Erre a házasság nem tudták magukat rászánni és megelégedtek a polgári házassággal. A katolikus plébános most arra hivatkozva, hogy az elhunyt házassága nem volt egyháziilag megáldva, megtagadta a temetést. Ilyen körülmények közt az özvegynek nem maradt egyéb hátra, mint az evangélikus paphoz fordulni, aki a kérést teljesítette is. A temetésre kiküldött segédlelkész a szertartást a halottas házában és a temető bejáratánál elvégezte; a bucsuztatót pedig a lőcsei dalegylet megható énekkel a temetőben tartotta.

— Egy berlini játékbartlang. Tudósítónk tájékoztatást alapján rövidesen megemlékeztünk a napokban arról a játékbartlangról, melyet a berlini rendőrség leleplezett. A legelőkelőbb körökhöz tartozó férfiak és főleg katonatisztek keresték fel gyakran a játékbartlangot, mely, mint utólag kiderült, kizárólag azért alakult, hogy néhány ügyes kezű hamisjátékosnak alkalmat legyen a vendégeit kifosztogatni. A berlini rendőrség, mely különös figyelemmel szokta kísérni az ilyen bűnbartlangokat, nagy ideig nem tudott ennek a gyülekezetnek nyomára jönni. Egy szálloda elrejtett helyiségeiben folyt éjjelenként a baccarat-játék. A helyiségekhez vezető ajtót egy óriási tükörlap fődte, mely azonban csak beavatottak számára nyílt meg. A bejárat mellett pénztár állott, melynél mindenki tíz márkát fizetett le. Ezért aztán pezsgők, borok, szivarok állottak rendelkezésére, tetszészerinti mennyiségben és mennyiségben. Ha a begyűlt összegből nem jutott ki a vendéglős számlája, a

bank fizette a hiányt. Különösen olyankor voltak élénkek a helyiségek, ha híre terjedt, hogy „idegen” lesz estére a bartlangban. A berlini rendőrség most még erősen titkolozik és nem igen árulja el, hogy kik vannak kompromittálva a dologban. Véletlenül kiderült, hogy a bankadók preparált kártyákkal játszottak. Egy játékos ugyanis találta egy játszma baccarat-kártyát a bankárhoz közel álló asztalon és végiglapozva őket, észre vette, hogy úgy vannak összerakva, hogy csakis a bankadó nyerhet. Nem szólt senkinek felfedezéséről, hanem várt. Mikor aztán észre vette, hogy a bankadó elvette a kártyákat és osztott, közölte megfigyelését társaival, kik szintén gyanútanul járta fel a kártyabartlangba. Másnap följelentették a dolgot a rendőrségnek, amely most a „bankár” ellen külön is folytat vizsgálatot.

— Elmaradó munkásgyűlések. Bokányi Dezső és Pfeifer Sándor ismert munkásvezérek bejelentették a főkapitányságnál, hogy a magyarországi szociáldemokrata-párt tagjai deczember huszonötödikén, huszonhatodikán és huszonhetedikén a vig-utca tizenhatodik számú házában levő vendéglő-helyiségben kongresszust akarnak tartani a következő napirenddel:

1. A pártvezetőség jelentése. 2. A szervezkedés és a sajtó. 3. Az általános választói jog. 4. A munkásvéd törvény. 5. A pártvezetőség megválasztása. 6. Magyarország gazdasági önállósága és politikai függetlensége. 7. A magyarországi munkássztyály mozgásszabadsága. 8. Esetleges indítványok.

Másodszorban bejelentették, hogy a magyarországi mezei munkások és kisczadák is ugyanezen helyiségben deczember 28-án és 29-én akarnak kongresszust tartani. Ez utóbbinak napirendje a következő volna:

1. Szervezkedés és a sajtó. 2. Az 1898. évi II. törvények (mezei munkástörvény). 3. Az öntudatos mezei munkásság követelése. 4. A földmivelők és a szociáldemokrácia. a) az általános választói jog; b) munkásvéd törvény; c) országos tizenegyes-bizottság megválasztása.

A főkapitány a gyűlések bejelentését nem vette tudomásul és azok megtartását nem engedte meg. Ezt a határozatot azzal indokolja, hogy mivel a tervezett gyűléseket ugyanazokra a napokra és ugyanazzal a napirenddel már előzőleg Czeglédre is bejelentették, de ott a bejelentést köztisztviselők tudomásul nem vették, a két kongresszusnak a fővárosban való bejelentését államrendőri szempontból és a czeplédi hatósági határozat tekintélyének sérelme nélkül szintén nem veheti tudomásul. Ezt annál kevésbé teheti, mivel a bejelentők ismételt felszólításra sem nyújtottak biztosítékot arra, hogy a két népgyűlés által a közrend és közcsend nem lesz veszélyeztetve. De kijelentette a főkapitány, hogy ha ezt a biztosítékot megkapja, nem zárkozik el az elől, hogy a két kongresszust egy későbbi határidőre kitűzve tudomásul vegye.

— Elégetett bőrök. Az újpesti Mauthner-czegnem régiben ötven állathórt küldtek Bombayból. Bombay tudvalevőleg egyik legveszedelmesebb fészke a pestisnek s az állathórok különösen alkalmasak a borzasztó ragály terjesztésére. A közegészségügyi hatóság ezért jónak látta az áruk kiadását megtagadni és általában szigorú intézkedéseket tenni arra nézve, hogy a szállítmány a pestis rémét valahogy újra föl ne idézhesse. A bőröket ma Ivánka Pál, a vaczi járás főszolgabírája, a rákospalotai előljáróság közbenjöttével és rendőri fedezettel a pályaudvaron elégettette.

— Rablótámadás. Vakmerő rablótámadás történt tegnap este a fővárosban. Az áldozat Bajánszky Szilárd gépész, akit támadói a földre tepertek, agyba-föbe verték, aztán elszedték óráját, pénzét és télikabátját. Bajánszky még az este megjelent a főkapitányságon, ahol az esetet így beszámolta: Kévéssel esti hét óra után Újpestről a főváros felé tartott a villamos vasut Lehel-utcai vágánya mentén. Amint az Ördög-árokhoz ért, hirtelen egy alacsony termető, husz-huszonegyévesnek látású, szőke hajszu fiatal ember termett előtte. Amennyire a sötétségben kivehettem, világos tövíd kabát, sűrű, alul bő nadrág és fekete puha

kalap volt rajta. A fiatal ember szó nélkül megragadta Bajánszky télikabátját és le akarta róla húzni.

Bajánszky nem ijedt meg, hanem ráírvált támadójára:

— Mit akar?

— Hallgasson, mert szájon ütöm! — felelt vissza a rabló, mire még két fiatal ember rohant Bajánszkyra. A rablók ekkor botjaikkal többször fejbeverték, majd a földre tepertek és míg ketten lefógták, a harmadik elvette tőle kettősfedelű ezüst remontoir-óráját és három-rekeszes sárga bőrtárczáját. A tárczában több mint tíz forint készpénz és néhány zálogcédula volt. A rendőrség jegyzőkönyvbe vette Bajánszky panaszát és nyomban széleskörű nitézkedéseket tett a vakmerő utonállók kézrekerítésére.

— Lovagias ügy a parlamentben. A képviselőházban ma egy folyamatban levő lovagias-ügy alkalmat adott egy másik lovagias-ügy keletkezésére. Fáy István ugyanis valami megjegyzést tett arra, hogy Kenedi Géza az irói karzaton vigan forgatja a plajbászt, holott a Kubik Bélával való megmérkőzésére — karja használhatatlanságára való tekintettel — időhaladékot adtak neki. Ebből szóváltás keletkezett Molnár Béla, Kenedi volt segédje és Fáy István közt. A dolog vége az lett, hogy elküldték egymáshoz a segédeiket, akik egyrészt Szentiványi Árpád és Ivánka Oszkár, másrészt Gajári Ödön és gróf Tisza István.

— Az abruzzói herceg hazatérése. Luigi Amadeo abruzzói herceg Pétervárról hazautaztában tegnap este folytatta útját Romába. A fiatal herceg, ki ifjusága dacára világhírré tett szert, fia Amadeus egykori spanyol királynak és unokaöccse Humbert olasz királynak. 1878. január 29-én született Madridban, tehát éppen két héttel előbb mielőtt édesatyja a spanyol trónról lemondott. Gyermekkorát Olaszországban töltötte, ahol tengerészeti akadémiát végzett, mely után mint hadnagy az olasz tengerhadnál szolgált. Luigi herceg tizenhétéves korában körülutazta a világot és pedig nem csupa hiu kedvtelésből, hanem kitartó komoly tanulmányozást folytatva, melynek eredményei a tudósok és tudományos intézetek elismerését vívták ki. A turisták szintén jól ismerik a rokonszenves herceget. Ő volt az, aki Alaskában a még eddig senki által meg nem mászott borzasztó meredék Mount St. Elias hegyóriást megmásztta, mely Észak-amerika legmagasabb hegycsúcsa és 4563 méter magasságot ért el. E nevezetes útján szerzett éredek és tudományos megfigyeléseit közre is bocsátotta. Legutóbb Szibériában tartózkodott, hogy magát a hideghez szoktassa, miután északarkli expedíciót tervez. Luigi herceg Romában találkozik fog két idősebb testvérével: az aostai herceggel és a turini herceggel, az olaszok e kedvencével, kinek párbaja az orleansi herceggel még élénk emlékezetben van.

— Baleset egy gyárban. László Gyula tizenkilenczéves lakatos segéd a magyar államvasutaknak a kőbányai uton levő gépgyárában több társával egy kazánkocsit tolatott ki. E közben kabátjánál fogva valahogy megakadt és a földre bukott. A kocsit az ajtófélfához szorította s a szerencsétlen fiatalemberen életveszélyes sérüléseket ejtett. Most a Rókus-kórházban ápolják.

— Összeütközés a villamossal. Ma reggel a kerepesi-ut és Klauzál-utca sarkán a 446. számú villamos kocsit összeütközött Cséry Lajos kihordó-vállalatának egyik fűszerszállító kocsijával. Az összeütközés következtében a villamos egyik ablaka betört s az azon keresztülhatoló kocsiirud Recza István kalauzt arcán megsébesítette. A villamos kocsit viszont egyik ló lábát sebesítette meg. A rendőrség vizsgálatot indított annak kiderítése végett, hogy a balesetért kit terhel a felelősség.

— A Dunába esett. Dikies Jakab, a „Paul” nevű uszályhajó kormányosa ma délben a Hungária-szálló előtt saját vigyázatlanságából a hajóról a Dunába esett. Egy ideig küzdött a habokkal,

de a hideg vízben tagjai megdermedtek és csak hamar elmerült. Utána ezertek, ki is fogták, de a szerencsétlen ekkor már halott volt.

— **Hirtelen halál.** Tattler Jozefa selmeczbányai ötvényolozó szakszűz ma delután két óra után az Andrássy-ut nyolczvanharmadik számú házában, ahol egy barátját látogatta meg, hirtelen összeesett és meghalt. Orvosi vélemény szerint szívszélhűdés érte. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **Elmaradó bál.** Az építőiparosok segélyegylete kegyeletét ő felsége Erzsébet királyné iránt úgy rója le, hogy minden esztendőben megtartott bálját az ideai farsangban mellőzi, és csak a nemzeti gyász után rendez táncestélyt.

— **Villamos elgázolás.** Kerkula András pázmándi születésű huszonöt éves postakocsis ma delután négy órakor csaknem életével fizette meg vigyázatlanságát. A villamos elgázolta és összetört tagokkal, életveszélyes sérülésekkel vitték a Rókus-kórházba, ahol most élet és halál között lebeg. A baleset a következőképen történt: Kerkula több társával lovat vezetett a csömöri-úton az arena-ut és verseny-utca sarkán levő postaépület felé, miközben a gyalogjáró és a villamos vasúti sínek között haladt. A csömöri-ut 75. számú háza előtt föl akart ülni a lóra és mikor már félig a nyeregben volt, lova hirtelen a sínekre lépett. Ebben a pillanathoz rohogott a város felé a 836. számú villamos; Farkas Mór kocsivezető teljes erejével fekezett, de a kocsit már nem tudta idejében megállítani. A villamos a lovat feldöntötte, a postakocsist pedig vagy öt lépésnyire dobta a kövezetre. Kerkula a fején olyan sérüléseket szenvedett, hogy az orvosok nem bíznak az életbenmaradásában.

— **A csuzos és köszvényes betegek me mulaszszák el a kitűnő Johnsen-kendőket használni,** mert ez még oly betegeknek is, kik évek óta szenvednek, pár nap alatt tökéletes gyógyulást idéz elő. Kizárólag **Zoltán Béla** udvari szállító győgytárában kapható, üvegenként 1 forintért, Budapest, V., Széchenyi-tér és Nagykorona-utca sarkán.

— **Magkezdződött a korcsolyázási időny.** Olvasóink figyelmébe ajánljuk **Schottola Ernő** VI. kerület Andrássy-ut 2. (Fonciere-palota) alatti dus raktárát „Jackson-Hains”, „Halifax”, „Rohonczy”, „Columbus” jegyű és egyéb új és elegáns korcsolyákban. Ugyanott korcsolyák javítása és nikkelezése jutányosan eszközöltetik. Árjegyzék bérmentve.

Napirend.

Naptár: Szombat, december 24. — Római katolikus: Ádám, Éva. — Protestáns: Ádám, Éva. — Görög-orosz (december 12.) Szpiridion. — Zsidó: Tebeth 11. Sabbath Vajigash. — Nap két: reggel 7 óra 32 perczkor, nyugszik: delután 3 óra 55 perczkor. — Hold két: delután 1 óra 13 perczkor, nyugszik: reggel 4 óra 19 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Angol iparművészeti tárgyak kiállítása az iparművészeti muzeumban, nyitva d. e. 9-1-ig és d. u. 5-8. Megtekintése díjtalan.

Az iparművészeti társulat karácsonyi kiállítása nyitva délelőtt 9-1-ig és delután 5-8-ig.

Téli társulat az új műcsarnokban, nyitva délelőtt 9-től delután 4 óráig. Belépti díj 50 krajczár.

A Nemzeti Szalon karácsonyi kiállítása (Ferenczák tere 9.) nyitva délelőtt 9 órától este 9 óráig. Belépti díj 20 krajczár.

Modern metszetek kiállítása, az országos képtárban (Akadémia, II. emelet) nyitva d. e. 9-1-ig. Megtekintése díjtalan.

Nemzeti muzeum régiségtára nyitva délelőtt 9-1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett lekintethők meg.

Kereskedelmi muzeum a városligeti iparcarnokban nyitva d. e. 9-től d. u. 2-ig.

Országos képtár az Akadémiában, nyitva 9 órától delután 1 óráig.

Technologiai iparmuzeum zárva.

Az új országos Képtárcarnok megtekinthető 10-1-ig 50 krajczár belépő díj mellett.

Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben nyitva este 5 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképtárája (II. körület, Oszlop-utca) nyitva hétköznapokon délelőtt 10-1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3-8 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig és delután 3-8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva 9-1 óráig.

Az egyetemi füvészkert (Üllői-út) nyitva reggel 8-tól este 5-ig.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma nyitva 10-12-ig. (Museum-körút 4.)

Rovargyűjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9-1-ig.

A „Hódolók díszfelvonulása”, Eszterházy Ferencz óriási körképe Városliget, Andrássy-ut végén, látható reggel 9-től este 1/25 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekkégy 30 krajczár.

Egy élvezetes este.

Nem a szó magyaros értelmében adom e címet annak a fényes estélynek, melyről röviden kívánok megemlékezni s amely a napokban Lánycy Leó barátomnak Nagy János-utcai palotájában folyt le, ahol bár lukullusi módon volt gondoskodva ételről és italról, még sem annyira az eszemiszom, mint az a lelki gyönyör volt élvezetes, melyről a finom lelkű házigazda pazar módon gondoskodott.

A gyönyörű palota maga megérdemli, hogy aki szerét teheti, megnézze. A társalgószobában műdarabokat s valóságos műkincseket látunk; képek, bronz-, elefántcsont-, márvány-, ezüst-, arany-szobrok, gobelinek; firenzei szekrények, becsesebbnél becsesebb szőnyegek, kínai, japán szövetek kedves balrendben vannak elhelyezve; a klasszikus kornak emlékei, bronzmaradványok, fegyverek, mind mesterművek hívják föl figyelmünket és bámulatunkat. A terem óriási ablakai az üvegfestészetnek remekei és a nagy szárnyas mahagoni ajtó és ablakszárnyak honi iparosainkat dicsérik.

A szalon fehér alapu, gazdag, talán egy nőtlen embernél tulgazdag aranyozással is. A falakon vörös vastag selyem betétek, míg a közökben Lotz mesternek remekeiből remekebb freskói kötik le figyelmünket; a bútorok ugyszólván mind műremek s a kényelemnek non plus ultrái. Remek műtárgyak, mesteri órák vannak a legkiválóbb izlésre valló ügyességgel elhelyezve s az ébenfa Bösendorfer szintén nincs ellentétben a terem ragyogó pompájával.

A tekeasztal és pipázóterem pedig valóságos netovábbja a férfias izlésnek. A terem zöld falakkal és félig zöld fölépelt kedves megnyugvó helyül szolgál a kifáradt szemnek. Kényelmes pamlagok, angol szőlyék kínálják a pihenőt. A falakon hollandi, belga, magyar mesterek képei vannak, míg az egyik oldalon a háziurnak arcképe függ Balló mestertől.

Ezekben a termekben mulatott az a társaság, melyet Lánycy meghívott; ott láttuk Matlekovics Sándort, gróf Keglevich Istvánt, báró Radvánszky Bélát, gróf Pejachevicsot, gróf Teleky Sándort, Bezerédj Viktort, Hevessy Ödönt, hatvani Deutsch Károlyt, dr. Farkas Lászlót, Ujházy Edét, dr. Ágai Adolfot, Singer Zsigmondot, Hubay Jenő hegedűművészt, Popper gordonkaművészt és Grünfeld Alfréd zongoraművészt, dr. Lánycy Gyulát, Susster bázeli bankárt stb.

Majd frnyilt az ebédlő, mely remek faburkolatával szintén művészi becsű alkotása honi iparosainknak. A világitást a gazdag safaragványu fölepről tizenhét villamos lámpa szolgáltatja opá színű üvegeken át, a legkellemesebb megvilágitást nyújtva.

A gazdag asztalról semmit sem szólok, hanem arról emlékszem meg, ami a fekete kávé után történt.

Grünfeld odaült a Bösendorferhez s egy gyönyörű, saját szerzeményű románczát játszotta el azzal a művészettel, mely neki mindenfelé habért hozott. Óriási taps jutalmazta a kitűnő művész előadását. Majd Popper vette elő gordonkáját s egy saját szerzeményét játszotta el Grünfeld művészi kísérlete mellett. Popper kezében és nyirettyűje alatt zokogott, majd kacagott a hur s később Hubay Jenő tanár vette elő hegedűjét és Bachnak egy áriáját adta elő bensőségteljesen, ritka művészettel. A társaság elbájovalva, tapssal és éljenzéssel honorálta a művész előadását.

Aztán a művészek legkedvesebb alakja, Grünfeld átadta magát a társaság érzelmeinek és zongorázott bámulatosan szédítő módon. A magyar zene talán soha senkinek a keze alól nem került ki még zongorán magyarosabb előadásban, mint az övé alól. Tombolt a hangzavar, mint a vihar, mint a képviselőházi obstrukciós láрма, majd pacsirtacsicsérgéssel egyesítette a szépnek és fenégesnek eszméjét.

A társaság tombolt és a mester ki nem fáradva játszotta tovább, ragyogó szemekkel, művészi

mezőnyökön járó lélekkel a szebb-szebb magyar dalokat.

Éjfél után hármast ütött az óra, mikor a társaság megvált a kedves helyről, hálálkodva azért az élvezetért, melyet Lánycy Leó nyújtott neki.

Egy óáz volt ez az estély, ebben a ködös, gyalázatos politikai és társadalmi életben, s elgondoltuk, vajjon a magyar közélet kimagasló alakjainak és hírneves embereinknek nem-e az volna egyik legszebb föladatuk, hogy megnyissák termeiket a valódi művészet előtt. Más országokban ez még szokás; csak nálunk, ebben a demokratikus országban állnak még a társadalmi válaszfalak. Persze nem csoda, hogy ez így van nálunk, ahol még a népképviselőlet termében is azt halljuk, hogy ott csak a kiváltságoltak ülhetnek joggal.

Bessenyei Ferencz.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Operaház.** A „Házi tücsök”, Goldmark operája ebben az idényben ma került színre először. A czimszerep új kézben volt; Payer Margit próbálkozott meg vele. Éneke ritmikában és frazirozásban kissé elmosódik, de előadása másrésről behizelgő és hangulatos. Üde lénye is illuziót kelt, és ha okosan föl tudja használni azokat az utasításokat, amelyeket Káldy Gyulától kaphat (aki azelőtt mestere volt és mint az énekhang alapos ismerője a régi megszentelt olasz tradíciókat őrizi), énektudása is fejlődhetik. A mai szinpadai társaságból Ábrányiné végtelenül finom Dotja emelkedett ki. Pewny Irén művészértelmének is köszönhető az előadás egy-egy zenéileg becses mozzanatát. Az élesebb hangjaival azonban vegye föl komolyan a harcot; Kellemetlen hatásukat egy jól opplikált énekmóddal bizonyára enyhítheti. Becknek viszont rajta kell lennie, hogy erőteljes baritonjából finomabb és lágyabb hatásokat csaljon ki, — hisz a szorgalmán sohasem mulik. Arányi tenorja kellemesen lopózik a fülbe; azt a nagy és érzelmes akcentust azonban, amelylyel a szerelmes tengerészt éneklé, mindenesetre mérsékelje. Hegedüs mulattatta a közönséget, Kerner jó izléssel dirigált. m. g.

* **Hjabb Strauss János operetteje.** Strauss Jánosnak, a keringőkirálynak unokaöccsége, úgy látszik, abban a meggyözdésben van, hogy a zeneköltői képessége a nagybácsikról is átöröklődnek. E meggyözdésének lett ő az áldozata. „Macska és Egér” czimen szövegkönyvet íratott Gross Ferdinándal és Leon Viktorral, aztán megzenésítette, sőt a Theater an der Wiepben elő is adatta. Ma volt a bemutatója. Zenéje — mint bécsi tudósítónk telefonozta — sem különös eredetiséget, sem különös egyéniséget nem árul el. Strauss mester, úgy hírlik, maga sincs elragadtatva öcsöge tehetségétől. A libretto, amely Scribe „Asszonyháboru”-ja után készült, tetszett, a zene azonban nem csinált hatást.

* **Odysseus.** A „ravaszszü” Odysseusnak nehezen sikerül a trójai várba becsempésznie ismeretes falovát, mert csak félórai késedelem után kezdhette meg ma bolyongásait. A budai zeneakadémia adta elő ma este a Vigadóban félnyolcz óra helyett nyolczkor Bruchnak „Odysseus” című drámái költeményét, amely több szólóra, ének-karra és zenekarra van írva. A műkedvelő zenekar derekasan oldotta meg föladatát, az énekkar és a magánénekesek ellenben jóval gyengébben töltötték be szerepeiket. Odysseus kalandos bolyongásait a „szirének” odafenn a pódiumon, kedves mamáik pedig a földszinten egy kissé hangosan kommentálták.

* **Utazás a kodex körül.** Ez a czime Duval és Hennequin új bohózatának, amelyet tegnapelőtt mutattak be a párisi Varietés-ben. A darab azt a tételt bizonyítja, hogy az ember rendszerint akkor szeret bele a feleségébe, amikor már elvált tőle. Verdisson ügyvéd is megezereti a volt feleségét, Lucienne-t, aki ekkor már másnak a neje. Kedves lesz régi hitestársának, sőt még is szökteti. Verdisson nagynénjéhez menekülnék, aki őket még mindig házásoknak tartja. Később odajó valahogy

a második féj is, amiből természetesen csupa vidám, bohókás jelenet fejlődik. A közönség az újdonságot igen barátságosan fogadta.

* A téli tárlat. A képzőművészeti társulat azokra való tekintettel, akik nappal nem nézhetik meg a kiállítást, elhatározta, hogy a tárlatot ezen-
tul vasárnap délután öt órától esti nyolcz óráig villamos világítás mellett is nyitva tartja a rendes belépti díj mellett. A tárlat vasárnap délután egy órától négy óráig az ingyenes közönség számára van nyitva; négy órától öt óráig zárva lesz.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* A Petőfi-társaság új tagjai. A Petőfi-társaság ma délután öt órakor tartotta az Akadémia földszinti kistermében tagválasztó közgyűlését. Ez alkalommal három tagsági helyet töltöttek be, melyekre tíz tagajánlás érkezett. Ajánlva voltak: Ábrányi Károl, Klementin, Bartha Miklós, Erdélyi Gyula, Gárdonyi Géza, Gozdu Elek, Kóroda Pál, Makai Emil, Szabolcska Mihály, Szomoró Károly, Vértési Gyula. Gozdu Elek ajánlását, valamint Szabolcskát visszavonták és így a szavazás a fennmaradt nyolcz jelölt között történt. A zártulésen huszonhat tag jelent meg. Az első szavazás eredménye a következő volt:

Bartha Miklós	21 szavazat,
Gárdonyi Géza	18
Makai Emil	11
Vértési Gyula	11

Igy mindjárt az első szavazáson abszolút többséget kapott Bartha Miklós és Gárdonyi Géza. A második szavazás Makai és Vértési között történt, mint akik az első szavazásból egyenlő szavazatokkal kerültek ki. Ez alkalommal a szavazatok aránya a következő volt:

Makai Emil	14 szavazat,
Vértési Gyula	12 szavazat.

Ekképen a második szavazásból Makai Emil került ki győztesen. Az eredmény tehát az, hogy a három tagsági helyet a Petőfi-társaság a következőkkel töltötte be:

Bartha Miklós.
Gárdonyi Géza.
Makai Emil.

Az újonnan megválasztott tagokat nem igen kell bemutatnunk a közönségnek. Bartha Miklós elsőrendű publicista és finom szépirod. Gárdonyi Gerőnek hangulatos — néha szubtilis — prózáját és verseit jól ismeri a közönség; amellet minden ízében magyaros tehetség. Makai Emil ez idő szerint vezet a fiatal lírikusok között; ragyogó ötletessége, végtelenül csiszolt izlése és formai művészete irodalmunk egyik legelőkelőbb munkássává avatja.

A közgyűlés a vásárlások eredményének kihirdetése után megállapította a január 6-iki ünnepélyes ülés programját. Az ünnepélyes ülésen a következő tagok fognak szerepelni: Bartók Lajos, Ábrányi Emil, Bárony István, Kiss József, gróf Zichy Géza és Rákosi Viktor. Az ünnepélyes ülést délután egy órakor banket követi az István főherceg szállóban. Az ünnepi ebéd rendezésével Rákosi Viktort és Sebők Zsigmondot bízta meg a társaság.

Itt említjük meg, hogy a gróf Vigyázó Ferencz-féle díjra (lírai költemények) a pályázat december végén jár le. A pályabírák: Kiss József, Pécsa Lajos és Ábrányi Emil.

* Pengett, sírván. Ezzel a ezímmel adta ki Juhász László verseit a Franklin-társulat. A könyv szerzője nem pretendens, nem pályázik a halhatatlanságra; csak hangulatot akar kelteni, s ez sikerül is neki több versével. A kötet általában irodalmi értékű és nem vész el az újabb időben nagy szaporasággal megjelenő versek-könyvek közt. A csinos piroskötésű kötet ára egy forint. Verseit a szerző Szatmári Király Anna urhölgynek ajánlotta.

* Műségi könyvek. Az Athenaeum kiadásában megint két ifjúsági könyv jelent meg. Karácsonyi ajándéknak ajánlja mind a kettőt a gyönyörű kiállítás s az a sok szép illusztráció, ami tarkítja. A „Galambok” című kötetet Benedek Elek írta s egész csomó, fiatal líryoknak való históriát gyűjtött össze benne. Egyik szebb és fris-

sebb a másiknál. Ennek a gyönyörű könyvnek az ára 2 forint 50 krajczár. A másik ifjúsági könyv címe „Tengeren innen, tengeren túl” s ebben Némeczky Kálmán mesél a serdülő ifjúságnak. Tanulságos mesék ezek, a nép friss nyelvén és tetszelős illusztrációkkal díszítve. Az Athenaeum ezt is gyönyörűen állította ki. Ára 3 forint.

* Golgotha. Gara József ötven kis verset adott ki ez alatt a cím alatt. Csinos kötet. Egy forint az ára.

* A honvédség fejlődésének története. Szirmai Sándor honvédőrnagytól terjedelmes, csinos kiállítású illusztrált kötet jelent meg a karácsonyi könyvpiacson a honvédség keletkezéséről, napjainkig való fejlődéséről. Harmincz év története ez, világos, könnyen áttekinthető előadásban. A kötet ismerteti a honvédségen kívül a koronaőrség és a csendőrség szervezetét és fejlődését is. Katona és nem katona embereknek egyaránt érdekes olvasmány. Ára három forint.

* Vay Miklós emlékiratai. Báró Vay Miklós emlékiratai jelentek meg egy vaskos kötetben a Franklin-Társaságnál. A majdnem egy évszázadot élt kiváló főurnak sok érdekes élményei, féléjzései s a régi világra fényt vető számos adatok és jellemző apróságok teszik különös érdekűvé a könyvet, melyet a szerző arcképe is ékesít. Bevezetést Lévy József, a jeles költő írt a könyvhöz, amelynek ára négy forint.

FŐVÁROS.

(Uj kisedővók a Ferenczvárosban.) A külső-soroksári-ut környékén lakók már régóta sürgetik, hogy új kisedővót állítsanak föl valahol a környéken, mert a mostani nagyon szűk. A tanács közoktatási ügyosztálya most azt a javaslatot tette, hogy a külső-soroksári-uton, a munkásházakra kijelölt teleksoportból vegyenek át erre a célra négy-öt száz négyszögölnyi területet. A javaslatot a legközelebbi közgyűlés tárgyalja. A Ferenczváros belső részein, a Kalvin-tér, az Üllői-ut és a vásárcsarnok környékén is szükség volna egy új kisedővóra. Mivel azonban a telkek szerfölött drágák, a közoktatási ügyosztály azt javasolta a tanácsnak, hogy a megfelelő helyiséget vegyék ki bérbe. A tanács hozzájárult ugyan a javaslathoz, de úgy, hogy a végleges épület ügyében is mielőbb intézkedni fog.

(A gödöllői Erzsébet-szobor.) Erzsébet királynénak Gödöllőn is szobrot emelnek s a szoborbizottság gyűjtőívet küldött a tanácshoz a költségekhez való hozzájárulás végett. A tanács, mivel a főváros a királyné szobrára harmincz ezer forintot adott, a gödöllőiek kéréselmét nem teljesíti.

(A tabáni plébánia.) A mérnöki hivatal most terjesztette a tanács elé a tabáni-uj plébániaépület tervét. Az épület ezek szerint negyvenezer forintba kerülne. A földszinti helyiségeket a főváros bérbe adhatná, ami ezerkilencszáz forint évi jövedelmet hozna.

(A budai színház.) Herczeg Mihály egyetemi tanár elnöklése alatt társaság alakult a budai állandó színház felépítésére és fenntartására s a társaság a Bomba-térre tervezett vásárcsarnok telkét akarta a kisajátítási árban átvenni. A budai színház-bizottság tagjai közül a mai ülésen Rácz Károly és Emmer Kornél pártolták az ajánlatot, Országh Sándor és Scheich Károly pedig amellet kardoskodtak, hogy az új színház elhelyezésére a Horváth-kertert engedélyezze a főváros. Az elnök, Szabó Károly tanácsnok is ezen a véleményen volt s így a bizottság a társaság ajánlását mellőzte.

(Az átszállójegyek.) A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságai ma délután tartott ülésének a közúti vasúti átszállójegyek kérdése volt a fő-tárgya. Kollár Lajos ugyan azt indítványozta, hogy a két villamos vasúti-társaság vonalain leendő átszállóforgalom berendezésének az ügyét most vegyék le a napirendről, a bizottság azonban Mataska Alajos alpolgármester ajánlatára megmaradt a napirend mellett. Az átszállójegyeket a körutakról az Üllői-utra, a Kerepesi-utra, a Baross-utczára és a Károly-kaszárnyai vonalra adnák ki. Steiger Gyula azt sürgette, hogy az átszállójegyek általában tíz krajczárnál drágábbak ne legyenek. A kalandok a jegyek átadásánál és a pénzből való visszaadásnál sokat zaklatják a közönséget, különösen pedig azo-

kat, akiknek a kocsikban ülőhely nem jutott. Ha tíz-krajczáros egységár volna megállapítva, akkor az alkalmatlankodás nagy része megszűnnék. A tíz-krajczáros átszállójegyek a közönségnek könnyebbségére van, és a társaságnak nem árt. Elismeri, hogy a budai utvonalaknál a tíz krajczáros vitelbér nem elég, mert a hidon át vámot kell fizetni minden egyes jegy után. Meg kell tehát tudni, hogy a társaságok eleget tesznek-e ennek a kívánságnak. Heltai Ferencz föltétlenül az egységes díjtételek megállapítása mellett foglalt állást, de mégis elfogadhatónak tartja a vasúttársaság ajánlatát azzal a feltétellel, hogy a további tárgyalásokat azonnal indítsák meg s a nagy körutról a budai relációra is adjanak ki átszálló jegyet. A bizottság Herczeg Péter és Deutsch Sándor felszólalása után hozzájárult Steiger indítványához, hogy a belső vonalak átszálló jegyeinek tíz krajczárra való leszállítása iránt indítsák meg a tárgyalásokat, azzal a kikötéssel, hogy a megnyitban a két vasúttársaság vonalai között ebben a tekintetben érintkezés van, az átszálló jegyek kiadása a budai oldalra is terjesztessék ki.

(A sikló rendezabálya.) A tanács felszólította a budai siklótársaságot, hogy a közlekedést esténként tíz óra helyett tizenegyig tartsa fenn s a le- és fölmenetre külön-külön jegyet is adasson ki. A társaság protestált, de a vasúti albizottság elutasította a társaság felszólalását s ma a pénzügyi bizottság is így határozott.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Tizenkét halálraítélt. Sehol olyan könnyen nem szab ki törvényszék halálos ítéletet, mint Szerbiában. Jelenleg a pozserováci fogházban tizenkét olyan rab van, akiket a törvényszék halálra ítélt. Közülök tíz férfi, kettő pedig asszony. Valamennyit gyilkosság és rablásért ítélték el. Megjegyzendő, hogy Pozserovác csak egy kis kerület Szerbiának és a többi fegyházakban is szép számmal vannak halálraítélt rabok.

— A sikkasztó miniszteri titkár. Ma hirdette ki a kuria Petkó László volt miniszteri titkár bünygyében az ítéletet. A törvényszék négy évi fegyházra ítélte Petkót; de a tábla fellemlte a bünytetést hat évre. A kuria megváltoztatta az elsőbíróóságok ítéletét a bünyösség kérdésében és zártörés vétségét is megállapította. Az ítélet négy évi fegyházzal sújtja Petkót, hasonlóan a törvényszék ítéletéhez. Enyhítő körülménynek tudta be a kuria az ítélet kiszabásánál, hogy polgári pör után a kincstár kára nagy részben megtérül.

— A kápszai Olschki. Megirtuk annak idején, hogy Olschki az olasz műáros, akitől Pulszky a magyar állam számára nagyobb mennyiségű könyvet vásárolt, követelése fejében, amelyet sehogy sem tudott megkapni, lefoglaltatta az olasz bíróság jogérvényes ítélete alapján a magyar államnak az olaszországi kiállításra küldött selymeit. Azóta a magyar kormány érintkezésbe lépett Olschkival, illetőleg budapesti megbízottjával, dr. Mandel Sándor ügyvéddel, akivel olyan bírói egyezséget kötött, hogy a kormány Olschkinak kártérítés fejében tizenhatezer frankot fizet és a könyveket visszadja. Dr. Mandel átvette és el is küldötte már felé- nek ezt az összeget. Olschki elfogadta a tizenhat-ezer frankot, de a postán érkezett könyveket visszaküldötte és kijelentette, hogy az ügyvédje által beküldött összeget nem mint kártérítést, hanem mint követelésének részbeni törlesztését fogadta el.

Egyszersmind követelése kiegyenlítésének biztosítására újabb lépéseket tett a magyar állam ellen.

Nevezetesen ismét lefoglaltott egy nagyobb összeg pénzt, amely ugyancsak a milánói kiállítás-son folyt be és a magyar államot illeti.

E hír legjobban dr. Mandelt lepte meg, aki azonnal ki is jelentette, hogy Olschki közjegyzőileg hitelesített és diplomáciai úton felülhitelesített meghatalmazást állított ki számára, melynek eredetijét a kincstár képviselőjének átadta és amelynek hitelesített másolata a budapesti negyedik kerületi járásbíróóság előtt megkötött egyezséghez van mellékelve. Ez a meghatalmazás dr. Mandelt a legtöbb hatalmakkal ruházta fel és előre is jogérvényesnek mondja ki kifejtendő működését.

Az egyezséget magát Olschki kifejezett utasítására kötötte meg 1898. évi november 17-én és

közölte vele annak szövegét való szövegét német fordításban, mire 6 november 22-rol keltezett leveleiben az egyezséget jóváhagyólag tudomásul vette, értesítette ügyvédjét, hogy a végrehajtást azonnal beszüntette és arra kérte, hogy a könyveket mielőbb juttassa birtokába; egyúttal soha nem muló hálájáról és elismeréséről biztosította közbenjárásáért.

Ezzel szemben Olschkinak az az álláspontja, hogy csak a magyar kincstár ellen hozott ítélet végrehajtásával bizta meg dr. Mandelt. Csakhogy „scripta manent“, nem az a döntő, amit ma a kapzsi Olschki jobbnak tart, hanem amit hónapok előtt hiteles formában aláírt.

— **Vlád Gizella válópőre.** Vlád Gizella, a Magyar Színház primadonnaja már régebben válópőrt indított a férje, Deák Péter vidéki színigazgató ellen. A primadonna igen jól érzi magát Budapesten és nem hajlandó a férje társulatával vándorolni. Ebből indult ki a válópőr, amely azonban igen lassan halad előbbre, mivel a férj nem hajlandó elválni a feleségétől. A székesfehérvári törvényszék nem találta elegendőnek a válóokot és elutasította a primadonnát válókeresetével. Ez azonban nem volt elég a férjnek, mert így, ha nem is választják el a feleségétől, mégis csak távol maradnak egymástól. Deák Péter ezért kérvényt intézett a budapesti törvényszékhez, hogy utasítsa a feleségét, aki hűtlenül elhagyta, térjen hozzá vissza. A törvényszék teljesítette a szerelmes direktor kérését és felszólította Vlád Gizellát, hogy tizenöt nap alatt térjen vissza a férjéhez. A primadonna elolvasta a végzést és — eltette. Erre azután a törvényszék megidézte őt is, a férjét is, hogy beküldjenek ki. Ma jelentek meg Goczigh József bíró előtt a pörös felek: a férj és a disszidens feleség. A bíró minden rábeszélő képességét összeszedte, hogy kibékítse őket, de hiába. A primadonna mindenáron válni akar, mivel már — vőlegénye is van. Ez már csakugyan váló-ok.

— **Szerencsétlenség házbontásánál.** Nemcsak a házépítések, hanem a házbontások is megkívánják a fővárosban az emberáldozatot. Az Újépület lebontásakor az egyik lerombolandó pavillon tetéről Mák Lajos és Nagy István munkások, Szalay István pallér rendelkezésére, a szétszedett gerendákat a földre dobálták. Segédeszköz nélkül folyt a munka és ez a gondatlanság meg is boszulta magát. Már két napja folytatták a munkások a veszedelmes műveletet, amikor egy ledobott gerenda úgy fejbavágta Barna Benedeket, hogy szörnyet halt. A törvényszék ma vonta felelősségre a két munkást, akik a gerendát vigyázatlanul dobták le, valamint a pallért is, aki ezt a munkát az elővigyázati intézkedések elhanyagolásával végeztette. Kitént, hogy a két munkás látta Barnát lent állani és mégis ledobta a gerendát. A törvényszék ezért gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt Szalayt egy havi, Mákot és Nagyot pedig két-két havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

SPORT.

— **Barnato II.** A Milne-istálló derbykandidátusa Barnato II., — mint értesülünk — valószínű kolosszus lett, amióta legutolsó győzelme után pihenésre tért. A Beaumont-Jessica mán ma Bonvivant után második favoritja a derbynek. Nagyon valószínű, hogy rövid idő alatt a derby legrealisabb jelöltjének fogják tekinteni.

— **A jég.** Fagyott az éjjel meg tegnap éjjel is. Ezzel a kellemes hírrel lepték meg egymást azok a szépséges leányok és asszonyok, akik ettől a fagytól tükörsima jeget várnak. Az egymásra lerakódott zuzmarás virágok szaporán erősítik a városiugyító kérges felületét, úgy, hogy már ma is elbirná drága terhét, érve alatta azokat a piczinylábú jégtündereket, akik czik-czakos szökésel suhannak fel-alá. A rendőrség azonban, mely nem bizik a jég gyöngédségében vagy mondjuk erősségében, még csak ezután fogja bejárni a kercsolya-pályát és ha alattuk se szakad be, akkor átadják a közforgalomnak. (Az ifjuság szerint ez az anyóspróbánál is jobb jégpróba. Mert ha nem

szakad le a jég, az jó; ha leszakad, úgy is jó.) Most már bizonyos, hogy karácsonykor megnyílik a jégpálya, öröme édes gyermekeknek és bájos asszonyoknak.

— **Halmazatok.** Sportkörökben a téli szünet unalmas napjaiban az előrefogadások foglalkoztatják a vérmesebb hiveket. A legmerészebb kombinációk váltják fel egymást, amelyeknek az a következménye, hogy a bookmakereknél horribilis oddot eredményező előrefogadásokat kötnek. Egy sportsman például kétezszerezes pénzzel a következő halmazott fogadást kötötte: Adnuka (kanczadij), Cid (király-dij), Barnato II. (derby), Zászlós (Szent István-dij). Persze, ha ezek közül az egyik nem győz, oda a kétezszerezes pénz.

— **Angol jockeyk keresete.** Angliában O. Madden az idén 120.000 koronát nyert össze lovaglasi díjakban. Angliában egy lovaglástért három font sterlinget, győzelem esetére öt font sterlinget fizetnek. Madden a nagy összeget 161 győzelemmel és 668 lovaglással szerezte. A jockeyk azonban csak nagy ritkán kapják a hivatalosan megállapított lovaglasi díjat. Például I. Marson-Sir Josef Harleytől, Teddington lovaglásaért az 1851-iki derbyben körülbelül 70.000 koronát kapott. Még nagyobb jutalomban részesült Wells, aki 1868-ban Blue Gown-t lovagolta győzelemre. Ez egy lovaglástért ugyanis a derby teljes díját kapta, mely körülbelül 150.000 koronára tehető. A kiválóbb angol jockeyk 10—12 év alatt rendszeres százezer font sterlinget szereznek össze. Az is kétségtelen, hogy ezek közül nagyon kevesen tudják a horribilis keresetet összekuporgatni. Könnyelmű életmódjuk miatt a végén kenyér nélkül maradnak.

KÖZOKTATÁS.

Tanítók és tanítónők előléptetése. A közoktatásügyi miniszter — mint a hivatalos lap napi száma közli — előléptette Robonyi Géza pinkafői állami polgári iskolai tanítót a IX. fizetési osztály második fokozatába, Klemencsikné Visontay Irma upesti állami, Daday István deési államilag segélyezett községi, Pentsy József győri állami, Kramer Gyula besztercei államilag segélyezett községi- és Blázi Imre veszprémi állami polgári iskolai rendes tanítókat, illetve tanítónőt, Szavcsik József zay-ugróci állami polgári iskolai igazgató-tanítót, Kaitár Károly gyergyóalfalvi állami felső nép-, Láhner György nagyrocei, és Halász József galgóczi állami polgári iskolai rendes tanítókat, Waigandt Anna nagybányai állami polgári iskolai igazgató-tanítónőt, Nemeszányi Aranka somorjai államilag segélyezett községi és Dworzacsik János szeniszei állami polgári iskolai rendes tanítót, illetve tanítónőt, Király Károly pásztoi állami polgári iskolai igazgató-tanítót és Deme Károly kapuvári állami polgári iskolai rendes tanítót a X. fizetési osztály első fokozatába; előléptette továbbá Bakos Kálmán orosházi állami, Kárpáti Sándor közzei államilag segélyezett községi, Nagy Lajosné, Némethy Samu, Pál Ernő és Csók György orosházi, Szántó Géza moóri, Halász Gyula nagyrocei, Klein Sámuel dohsinai, Kellner Fülöp újvidéki, Falquet Alajos nagybecskereki és Réthy Mária zilahi állami, Szabó Ilona szombathelyi államilag segélyezett községi, Réthy Margit dévai, Konecz Margit di-csőszenmártoni, Koneczné Szmidt Margit mohácsi, Halasy Jenő dohsinai, Kötzler Etel győri, Horváth Katalin magyaróvári, Matyasovszkyne Belházy Sarolta lipótszentmiklósi, Lengyel János huszti és Abel Janka fogarasi állami, Vajda Vilmosné b-gyarmati és Gneisz István oraviczei államilag segélyezett községi polgári, Szász Lajos halmi állami felső népiskolai, valamint Szilágyi Adolf alsókubini állami polgári iskolai rendes tanítókat, illetve tanítónőket a X. fizetési osztály második fokozatába.

Előléptette továbbá Baráth Mária pápai állami, Bajnóczyné Sermann Emerika kaposvári és Hegyesi Róza ipolysági államilag segélyezett községi polgári iskolai segédtanítókat a XI. fizetési osztály első fokozatába, végül előléptette Joneszku Jenő lipótszentmiklósi, Ragány István kapuvári, Frank Zoltán turócszentmártoni, Asbóth Alma nagyikindai, Cserei Gyula breznóbányai, Pallós Albertné kolozsvári, Schütz F. Gábor turócszentmártoni, Sárossy Károly pancsovai, báró Jeszenák Anna csáktornyai, Keszler Károly orsovai, Kurecz Erzsébet nagykarolyi, Nagyné Molnár Julia nagy-szöllősi, Gondócs N. János hatvani, Weisz József pásztoi, Grosz Samu alsó-lendvai, Korda József újvidéki, Gábosy László gyergyó-ditrői, Keuler

Sándor orosházi, Pokoly István nagyrocei, Szontágh Tibor késmárki és Vaary Berta zilahi állami Christályi Árpád zilahi államilag segélyezett községi, Silló Lujza hosszufalusi, Dományi Sándor torbai, Szalkay Izabella galgóczi, Jánossy István nagykarolyi, Nagy Béla nagyrocei és Schwarzleitner Kornélia nagykarolyi állami polgári iskolai, Városi Malvin szilágyosmlyői állami felső nép, és Kohut Kornélia di-csőszenmártoni állami polgári iskolai segédtanítókat, illetve segédtanítókat a XI. fizetési osztály második fokozatába.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A földmivélségügyi miniszter Lekky István titkári czimvel felruházott miniszteri segédtitkár valóságos miniszteri titkárrá, dr. ifju Unger Alajos miniszteri fogalmazógyakornokot fizetésellen miniszteri segédfogalmazóvá, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Abafy Béla makói állami főgimnáziumi helyettes tanárt ugyanehhez a tanintézethez rendes tanárrá nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Ifj. Böhm Ignác ingóságai VII., Károly-körút 17. december 24. Reich Samu ingóságai VI., Izabella-utca 77. december 30. Fort Lajos ingóságai VIII., Német-utca 4. december 24. Elfer és társas-cég ingóságai VIII., Sándor-tér 4. december 24. Zinhaber József ingatlana II., Fő-utca 77., I. 10. 1899. január 27. Singhoffler Géza ingóságai VI. Ó-utca 11. 1899. január 18.

A vidéken. Schöckmann György ingatlana Szegeden 1899. január 28. Keviczky Dániel ingóságai Magyarádon (Ipolyás) december 27. P. J. Kabdebo ingóságai Nagyszében 1899. január 13. Menasági István ingatlanai Tordán január 27. Trifu Ruzsa ingatlanai Germán (Verseck) községhezánál 1899. január 20. Sztójakovits Milos ingatlanai Palánkán 1899. január 12. Weinberger Jakab ingatlanai Nagyváradon március 4. Schorsch Ferencz ingatlanai Nagyikindán 1899. február 7. Gombos Sándorné ingóságai Faragó (Teké) községhezánál december 30. Nagy Miklós ingóságai Tekén december 30. Krivan Mihály ingóságai Cs. Palotán (Nagylak) 1899. január 3. Pandur József ingatlana Lövő (Csepreg) községhezánál 1899. január 17. Gáll László ingatlana Nagyváradon 1899. február 18.

Pályázatok. (Budapesti Közlöny 295. szám.) A nagyszabeni pénzügyigazgatóságnál fogalmazói állásra, a pozsonyi törvényszéknél aljegyzői állásra, a sómezői vámhivatalnál vámszedői állásra, a nagykanizsai adóhivatalnál adótisztai állásra, a trencsényi adóhivatalnál adótisztai állásra lehet a folyamodásokat benyújtani.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Egy előfizető. *Török-Szent-Miklós.* A nőegylet elnökségének és választmányának föltétlen joga van ahhoz, hogy báli elnököt kijelöljön, de a bizottság azért választhat mást is. Semmiképen se követtek el valami nagy formahibát, mivel egyrészt a jelölés még nem fontos, másrészt pedig az egész dolog nem olyan életbevágó, hogy nagy káoszt lehetne belőle csinálni.

K. M. Budapest. Kereskedelmit végzett fiatal ember bejuthat az államvasutakhoz vasuti tisztképző tanfolyam nélkül, csak hogy így nem viheti sokra.

P. S. Zenta. Köszönjük szives levelét. A küldött hírt már tegnap megkaptuk másfelől, de nem közölhetjük, mert nagyon is helyi érdekű. Másfelől, ha országos érdekű hírei lesznek, szívesen veszünk őket.

M. Ungvár. Köszönjük a gombamérgezésről szóló jegyzetet, alkalmas, ha ismét aktuális lesz, felhasználjuk.

G. S. P. Somorja. Uraságodnak az újságok rendeltetéséről való fogalma, hogy úgy mondjuk, nem egészen tiszta. Hogy támadhatnánk mi meg valakit azért, mert boldogasszonyi létere Mosonyban esküdt, még ha nem is a templomban, hanem a hotelben? Beláthatja, hogy ezt nem tehetjük. Vége is, azt csak nem lehet megparancsolni valakinek, hogy a boldogasszonyi templomban esküdjék! Elismerjük, hogy ez a templom „nagyszerű“, mint ön mondja, de azért Mosonyban is szabad esküvőt tartani. Így kívánja ezt a szabadság. A levelet köszönjük.

Egy előfizető. *Budapest.* Ön egy kicsit el van fogulva; a Dreyfus-ügyet csak úgy lehet közelebb, ahogy azt velünk a párisi forrásaink közlik. Az nem lehetetlen, hogy ferdítenek és hazudnak az ottani források; mi, sajnos, nem nézhetünk utána, hogy az igazság valtaképpen hol van. Ön említi a levelet. De azt, mint csütörtöki számunkban a főszerkesztő kinyilatkoztatta, nem írta és nem is volt arról tudomása. Az a túlbuzgó kiadóhivatali ténye volt, *amk nyilatkozatával maga a főszerkesztő ítélt el a legjobban.*

A-r. Gódló. A budapesti kerékpárosok, ha a kerékpáradó életbe lép, rézbárczát kapnak, amelyet a biciklin tartoznak alkalmazni. A vidékről feljövő biciklistáknak az elmélet szerint nem lehet semmi keletlenségük a rézbárcza hiánya miatt, a gyakorlatban azonban bizonyára lesz. Ha csak be nem tudják bizonyítani, hogy nem Budapestre valók.

Egy szorgalmas olvasó. *Máramaros-Sziget*. Szalavszky Gyula a tavasszal Ivánka Oszkárrel párbajozott. Erős pipázók. Győr. A nélkül, hogy a két vitaközor álláspontját külön-külön tárgyalnánk, a következőket válaszoljuk a dolog érdemére nézve. Otthon, bizalmas vendégek jelenlétében pipázhat a házigazda, de már a házon kívül nem. Az utcán a saját méltósága tiltja ezt, idegen helyen pedig az illem. Deák Ferenczet mértéknek venni, még — pipázás dolgában sem. A műveltségnek semmi köze sincs a pipázáshoz; azért, hogy valaki az utcán és a szalonban pipázzon, lehet még művelt. A dohányzás általában nem szalonképes, csak a férfiszobában vagy az ebédlőben dohányoznak az urak.

7. Földeák. Volt alkalmunk meggyőződni, hogy a nevezett írógépnek rendkívül egyszerű szerkezete mellett nagy előnyei vannak. Ilyen a látható írás, és a tetszés szerint kicserélhető alfabét. Teljes kivonatot itt adni teljesen lehetetlen, tessék esetleg az illető képviselőhöz fordulni.

L. J. Kalocsa. Ha valami érdekes közölni valójára lesz, szívesen vesszük.

NYILT-TÉR.
BUTOROK
legelőcsőbb bevásárlási forrása, szolid, lelkiismeretes kiszolgálás mellett
Nemes és Lengyel
kártyos és asztalos-butortelep
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 6. l. em.

KÖZGAZDASÁG.
Közgazdasági táviratok.

New-York, december 23.		
	decz. 23. cents.	decz. 22. cents.
Buza decemberre	75 ¹ / ₂	74 ¹ / ₂
" áprilisra	76 ¹ / ₂	75 ¹ / ₂
" májusra	73 ¹ / ₂	72 ¹ / ₂
Tengeri decemberre	42 ¹ / ₂	42
Chicago, december 23.		
	decz. 23. cents.	decz. 22. cents.
Buza decemberre	66 ¹ / ₂	66 ¹ / ₂
Tengeri decemberre	36 ¹ / ₂	36

Ipar- és kereskedelem.
Magyar-bosnyák kereskedelmi perek. A boszniai kereskedelmi perek miatt a Magyar Kereskedelmi Csarnok már több ízben írt föl az igazságügyminiszterhez. A Kereskedelmi Csarnok különösen azt panaszolta el, hogy a magyar bíróságok Boszniát és Hercegovinát külföldnek tekintik és ez okból váltóüggyekben sommás végzést ki nem bocsátanak, míg az osztrák bíróságok váltóüggyekben sommás végzést minden akadály nélkül adnak ki, úgy, hogy az osztrák fölperesnek váltóüggyekben rendszerint már végrehajtható határozata van, holott a vele egyidejűleg perló magyar kereskedő legjobb esetben csak a tárgyalás megtarthatása stadiumáig jutott. Ezzel szemben a Kereskedelmi Múzeum szarajevói fiókintézete arra figyelmezteti a hazai kereskedőket, hogy a bosnyák perrendtartás értelmében sommás végzés alapján a bosnyák-hercegovinai bíróságok végrehajtást egyáltalában nem fogadosítanak, s így az osztrák kereskedőknek mítsem használna, ha a végrehajtás fogadosítását sommás végzés alapján kéri. A baj különösen abban rejlik, hogy a budapesti kereskedelmi- és váltó-törvényszék boszniai cégek ellen beadott váltókeresetekre nézve is oly hosszú határidőket tűz ki, mint akár távoli külföldre, amire pedig szükség nincs, mert a bosnyák-hercegovinai kormány az idézés kézbesítését elég gyorsan eszközli. Különös fontossággal bír az a körülmény, hogy a boszniai-hercegovinai

bíróságok az igazságügyminisztériumtól a bosnyák-hercegovinai kormányhoz érkező váltókeresettel együttesen kért biztosítási végrehajtást elrendelik. Ezt a nagy előnyt nálunk valószínűleg nem ismerik, mert különben kereskedők és ügyvédek bizonyára minden egyes esetben igénybe vennék.

Kőbányai sertéspiac, decz. 23. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 47-48-0 kr.-ig. Közép (páronként 300-400 kilogramm súlyban) 46-47 krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 48-49-5 krig. Közép (páronként 251-320 kilogr terjedő súlyban) 49-50-0 kr. Könnyű (páronként 250 kilogr terjedő súlyban; 50-50-5 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogr. felüli súlyban 47-5-48 krajczárig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) 47-47-5 krajczárig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban. 45-46 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. decz. 22. napján volt készlet 37686 darab, decz. 23-án felhajtott 396 db, december 23-án elszállított 688 darab, december 24-ére maradt készletben 37374 darab. A hizott sertés fizetirányzata lanya.

Budapesti konzum-sertésvásár, decz. 23. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. decz. 22-én érkezett 1105 drb. Készlet 365 darab, összes felhajtás 1470 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 1117 drb, elszállítatlan maradt 353 drb. Napi árak: 120-180 kilós 45-46 kr, 220-280 kilós 45-47 krajczár, 320-380 kilós 46-47 kr, öreg nehéz 44-47 krajczár, malacz 39-42 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Pénzügy.
Az aranyáradek szelvénybeváltása. A négy-százalékos magyar aranyáradekkötvények szelvényeinek beváltásával megbízott bel- és külföldi bankházak és pénzüzetek a magyar királyi pénzügyminisztérium részéről azt az utasítást kapták, hogy a szelvények beváltásánál 1899. évi január elsejétől kezdve, egy font sterling értéke Budapestén és Bécsben, valamint a német birodalom egész területén — a Londonra szóló váltóknak Berlinben jegyzett megfelelő árfolyama szerint 20-44 német birodalmi márkával, Párisban pedig a Londonra szóló cheque párisi árfolyamának megfelelően 25-31 arany frankkal fog számításba vétetni.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.
Budapest, december 23.
„Nincs impulzus.”
Mindennap újult impulzus kellene ahhoz, hogy az árak színvonala fentartassék. Mondottuk, hogy tegnap akár egy hétre való szilárdulási mozzanat volt, de ez csak egy napra nyújtott anyagot. Ma is hideg volt, ma is emelkedett Amerika, ma is vásárolt a fogyasztás: mindezt megszoktuk már. Valami rendkívüli, váratlan esemény után sóvárog a börze. Olyan mult évi incidens: spanyol-amerikai háboru, Leiter-féle ring, silány argentinai termés, vagy más nagyobb szabású, nagyobb horderejű dolog bírná talán még feléleszteni a lelohadt fizleti kedvet. Ily intermezzok hiányában a forgalom valósággal áhítzik már az ünnepi szünet után. Csuknák is már be azt a boltot, hisz az ünnepek előtt ugy sem vásárolnak a malinok, ugy sem megy bele senki határidőüzletbe, mert nem tudják mi történik a pauza alatt.

A készárupiaczon elkelt vagy tízezer méter-mázsa magyar buza, változatlan áron, a többi czikkből alig egy-két vagon ugyancsak változatlan áron.
Bécsből erős havazást jelentettek. Esett a hó és estek a kurzusok. Kívánatos, hogy a havazás átcsapjon mifelénk is, hogy a vetések megkapják a meleg hótakarót, hogy az utolsó órában mégis fehér karácsonyunk legyen. Ohajtandó ez időváltozás, még az árfolyamok némi csökkenése-áran is.
Berlinből jelentik, hogy Argentiniából kedvezőbb terméshírek érkeztek és hogy ennek következtében a spekuláció ellanyhult. Hát csak lánghuljon!
Az angol vásárokon szintén csendes az irányzat.
Amerikából jelentik, hogy a Cincinnati Price Courent szerint, a hótakaró, amely nagy terjedé-

lomben borult a téli buzaföldekre, a központi vidékeken már eltűnt és hogy a hideg idő a vetések állapotát nem befolyásolta. Egyébként 1/4 centtel csökkentek az árak.

Nálunk a határidő piacon csekély forgalom mellett a buza ára hat krajczárt, a rozs, zab és tengeri ára három krajczárt vesztett és zárul a buza 9-67 forinton, a rozs 8-25 forinton, a tengeri 4-91 forinton, a zab 5-90 forinton.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 10.77-5 frton, vegyes, 100 mm. 80 k. 10.75 frton, vegyes, 100 mm. 79-7 k. 10.72-5 frton, 200 mm. 79 k. 10.72-5 frton, 700 mm. 79 k. 10.85 frton, 700 mm. 78-5 k. 10.85 frton, 200 mm. 78-5 k. 10.70 frton, 100 mm. 78-5 k. 10.70 frton, 100 mm. 78-3 k. 10.65 frton, 150 mm. 78 k. 10.65 forinton, 200 mm. 78 k. 10.65 frton, 100 mm. 78 k. 10.65 frton, 100 mm. 78 k. 10.72-5 frton, 350 mm. 77-4 k. 10.60 frton, 2100 76-8 k. 10.60 frton, 1000 mm. 76-7 k. 10.60 frton mind három hónapra.

Pestvidéki: 200 mm. 81 k. 10.85 frton, 100 mm. 79 k. 10.65 frton, 100 mm. 78-5 k. 10.65 frton, 300 mm. 78 k. 10.45 frton, sárga, 100 mm. 77-4 k. 10.40 forinton sárga mind három hónapra.

Bácskai: 1000 mm. 76 k. 10.60 frton, mind három hónapra.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 76-5 k. 10.15 frton sárga, 100 mm. 72 k. 9.65 frton, sárga, mind három hónapra.

Rosz. 200 mm. pestvidéki Budapest par. 8.15 forinton, készpénzben.

Zab. 100 mm. Budapest 6.10 frton, 100 mm. Budapest 6.— frton, 150 mm. Budapest 5.90 frton, készpénzben.

Tengeri. 200 mm. Budapest par. 4.45 forinton, készpénzben.

Árpa. 100 mm. takarmány Budapest par. 6.45 forinton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	6 vagy új faj	100 kilgr. készpénz-ár		100 kilgr. készpénz-ár		
		frtől	frtig	frtől	frtig	
Buza	6. tiszavid.	74	—	75	10.05 10.20	
		76	10.25 10.35	77	10.40 10.45	
		78	10.50 10.60	79	10.65 10.70	
		80	10.75 10.80	81	—	
" pestvidéki	" "	74	—	75	10.— 10.15	
		76	10.20 10.30	77	10.35 10.40	
		78	10.45 10.55	79	10.60 10.65	
		80	10.70 10.75	81	—	
" fehérn.	" "	74	—	76	10.05 10.20	
		76	10.25 10.35	77	10.40 10.45	
		78	10.50 10.60	79	10.65 10.70	
		80	10.75 10.80	81	—	
rozs	" elsőrendű	70-72	8.25 8.30			
		másodr.	8.15 8.25			
árpa	" takarm.	60-62	6.10 6.40			
		szezfőz.	62-64	6.70 7.50		
		sőrfőzésre	64-66	7.70 8.50		
zab	uj	39-41	5.70 8.05			
tengeri	6. bányási	—	5.55 5.60			
		másnemű	—	5.50 5.55		
" 6.	" káposzta	—	—			
		másnemű	—	—		

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli üzsde zárása		Leszámláló árfolyamok
		december 23-án	december 22-én	
buza	márczius	9.66	9.72	9.74
	április	9.46	9.53	9.54
	október	—	—	—
" "	november	—	—	—
	márczius	8.22	8.24	—
	április	—	—	—
" "	október	—	—	—
	november	—	—	—
	május	4.90	4.92	4.94
" "	november	—	—	—
	október	—	—	—
	márczius	5.88	5.90	—
" "	október	—	—	—
	november	—	—	—
	augusztus	12.85	12.45	12.35

Előfordult határidőkötések.
Délrelett. Buza márczius 9.72-68-69-9.66 frton, április 9.52-49-50-9.47 forinton. Rosz márczius — forinton. Tengeri május 4.95-89-91-4.90 frton.
Délután. Buza márczius 9.66-9.67- forinton, április 9.47-9.48 forinton. — Rosz márczius 8.24-8.25 frton. Zab márczius 5.90-5.95 forinton. Tengeri május 4.90-95-4.91 forinton. Repcze aug-ra 12.30-12.35 frton.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. december 23-án.

Table with multiple columns listing various securities, bonds, and exchange rates. Categories include 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Elsősbségek', 'Részvények', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Gőzmozgók', 'Közlekedési vállalatok', 'Sorsjegyek', and 'Pénznekem'.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP hölgyközönségéhez!

Megjelent

a legszebb divatújság, a

FRANCZIA DIVATLAP

az „Országos Hirlap“ divatlapja.

Szerkeszti: WOHL JANKA.

A „Francia Divatlap“ egy szerkesztésében mint kiállításában olyan újítást jelent, mely a divat-irodalom minden eddigi termékét fölülmulja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divatkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyar nyelven eddig még nem jelent meg.

A Francia Divatlap havonta kétszer, és pedig minden hó 1-én és 15-én jelenik meg; terjedelme számonként 13 oldal; minden egyes száma egyaránt kiterjed a női divat minden ágára, a gyermekdivatra és a kezimunkákra; nagy és jelesen szerkesztett szépirodalmi és közhasznú rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy folytatódó regényt közöl, mely könyvvalakjában nyomtatva évenként két kötetet ad; képes divatrésze teljesen Párisban készül; minden számnak külső lapja, továbbá belső 4. és 5. lapja gyönyörű színyomatú képekkel lesz díszítve, így tehát minden szám három oldalas tartalmas színyomatú képekkel; minden második számához ingyen adunk egy élelmiszer-kivágott szabásmintát; a „Francia Divatlap“ az összes magyar divatlapok közt a legolcsóbb.

Előfizetési ára évenként 3 frt 60 kr., félévre 1 frt 80 kr., negyedévre 90 kr.

Kedvezmény az Országos Hirlap előfizetőinek!

A „Francia Divatlap“ előfizetési ára az Országos Hirlap előfizetőinek:

Egy évre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, negyedévre 75 krajczár.

Az Országos Hirlap és Francia Divatlap együttes előfizetési ára

Egy évre 17 frt, félévre 8 frt 50 kr, negyed évre 4 frt 25 kr, egy hóra 1 frt 45 kr.

Megrendelhető az Országos Hirlap kiadóhivatalában, VIII., József-körut 65.

Azok, akik már most beküldik a Francia Divatlapra az előfizetési díjat, január elsejéig ingyen kapják a megjelenő számokat és előfizetésük január elsejétől számítódik.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czeiszert az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VIII. kerület, József-körut 65. szám.

LEVELEZÉS.

Kedves fivőm! Nem tudom meg kaptad-e e héten irt levelezőlapomat, melyben valamire kértelek. Most már e héten azt elintézem és T. . . el megy ugyanis hozzátok. Vasárnapra okvetlen várlak mindkettőtöket. Igazán már oly régen nem láttalak, de ti nem jöttök, ha én nem megyek, ugy-e? Nem jön senki más el, legalább én remélem, és jobb is ha egyedül vagyunk. A viszontlátásig sokszor csókol szerető M.-od. 7161-1

Bertuska. E héten már harmadszor írok. Nem tudom ugyanis megkaptad-e az én hájos fényképemet és egyáltalában nem tudom mi oka lehet annak, hogy mostanában soha nem írsz. Talán csak nem haragszol édesem? Erre azt hiszem eddig még nem adtam okot, vagy igen? Irj mielőbb csókoló M.-odnak. 7174-1

Mondott napon nagy örömmel várja kedves kis fiát mamája. 30. 2489-1

Egy közömbös lélek. Boldog ünnepet. 2487-1

„Géza 1“ Kérem, ha lehet, legyen még ma szerencsém. 2485-1

Szókém. Levelezőlapomra mindaddig választ nem kaptam, mi oka annak? Igaz ugyan, hogy biztosan számított előveteleddre, de mégis csodálom, hogy nem írsz. Ha tudnád, édes kis szókém, mennyi és milyen újságokat tartok számodra, akkor eljőnél. Elég szomorú, hogy csak azért jönnél el. Gyere el, édesem, okvetlen vasárnap, és addig is csókol szerető Barnád. 7208-1

Szerelmem. Boldog ünnepeket kívánok neked, szerelmem. Ne ijedj meg, lehetséges azért, hogy hazautazom, lehetséges azonban, hogy nem. Miért írsz most oly igen ritkán? Imádtott szerelmem, ne nyugtatandó. Igérem neked, hogy ha lehet lemegyek. Millió puzsi Ó-tól. 7190-1

HAZASSÁG.

Intelligens izraelita 30 éves fiatal ember, egy 40 év óta fennálló gyár tulajdonosa, házasságnak akar. Oly csinos, szerény igényű leányt keres feleségül, kinek 10—15000 frt hozománya van. Leveletet „Gyártulajdonos“ jelige alatt kér a kiadóba. 7086-2

Nővéremet, ki csinos 23 éves róm. kath. leány, szeretném férjhez adni egy biztos juttatás hivatalnokhoz. Hozomány 6000 frt butor s kefény. Választ a kiadóhivatalba kérek „Komoly“ jelige alatt. 7118-2

ALLÁST KERES.

Könyvelő, magyarul és németül levelez is, helyben vagy vidéken keres állást. Szíves megkereséseket a kiadóhivatal közvetít „Nagy praxis“ jelige alatt. 7120-3

Kauczióképes leány elszámolásra keres csemege- vagy fűszerüzletet. Esetleg alkalmazást bármily tisztességes üzletben mint feliró- vagy elárusítónéknak. Szíves megkereséseket kér „Kauczióképes“ jelige alatt a kiadóhivatalba. 7148-3

Kereskedő segéd, 20 éves jó házból jó bizonyítványokkal, beszél három nyelvet, fűszer- vagy vegyes-kereskedésben alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 7172-3

Raktárnoki vagy szállítási vállalkozásnál egy (ki- vagy szolgált katonai), megbízható ember, alkalmazást keres. Írásbeli ajánlatokat „Szorgalom“ jeligére kér e lap kiadója. 7032-3

Kisasszony, ki már nagyobb irodákban alkalmazva volt, gyorsírás és gépirásban kintünően jártas, megfelelő állást keres. Hajlandó az állást próbára ingyen is elfoglalni. Czime a kiadóban. 6802-3

Joghallgató ajánlkozik ügyvédi irodába egész vagy fél napra. Czim a kiadóhivatalban. 6478-3

Kulcsárnői vagy házvezetőnői állást keres egy közepeskoru, gyermektelen özvegy asszony (helyben vagy vidékre), aki jó bizonyítványokkal rendelkezik. Czim a kiadóhivatalban. 7008-3

Házgondnoki állást keres egy kellő biztosítékkal bíró hivatalnok. Bővebbet személyesen. Megkereséseket „Ügyes“ jelige alatt kérek. 6888-3

Heti- vagy időszakos laphoz szerkesztőtől, vagy munkatársul ajánlkozik kitünő szakember. Esetleg azok expedálását is elvállalja. Ajánlatok a kiadóba „Heti lap“ czimen kéretnek. 6792-3

ALLÁST KAPHAT.

Utazók havonként 50—100 frtot kereshetnek melléklap foglalkozásként. Ajánlatokat „Világczikk“ jelige alatt a kiadóhivatalba. 7154-4

Nagy confectio-üzlet keres ügyes segédet, ki az eladásban és kirakatrendezésben jártas. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Szorgalmas“ jelszó alatt. 6472-4

OKTATÁS.

Correpetitornak ajánlkozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Czim a kiadóhivatalban. 6416-5

Joghallgató bármily otthon végezhető munkát elfogad igen olcsó áron. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Megbízható“ czimen. 6606-5

Okleveles gyermektelenszűző, ki a magyar, német, héber- és elemi tantárgyakat kitünő sikerrel tanítja s igen előkelő házakban működött, még néhány délutáni órával rendelkezik. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalban megtudható czimen. 7096-5

Szabás és mintarajzolásban jó és alapos oktatást nyelhetnek intelligens hölgyek a lehető legrövidebb idő alatt. Czim a kiadóhivatalban. 7102-5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

56. szám 3-emeletes adómentes bérház igen kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet erről Messinger Jakab urnál Budapest, VI., Teréz-körut 2. szám. 7063-7

ELADÁS.

Egy régi és szőnyeg, a belvárosban eladó. Czim a kiadóhivatalban. 6918-8

Szöllővesszők. Amerikai alanyvesszők direct termő Othellovesszők, valamint sima és gyökerező szőlővesszők, azonnali vagy tavaszi szállításra leszállított áron kaphatók Lázár Józsefnél Nagy-Maroson (Hont megye). Árjegyzék bérmentve. 7071-8

Gyógyszertár, évi 4—5000 frt forgalommal halál- lozás miatt igen olcsó áron eladó. Venni szándékozók küldjék címüket „Gyógyszertár“ jelige alatt a kiadóhivatalba. 6872-8

VÉTEL.

Varrógép, olcsó, kerestetik megvételre. Singer-gép előnyben. Ajánlatok „Varrógép“ jelige alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 7144-9

Megvételre kerestetik egy 200—300 holdas birtok, lehetőleg Budapest közelében. Részletes ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít „Birtokos“ czimen. 6804-9

Házi verki olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóban. 6704-9

Kétkerekű kézikocsi, használt, olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóhivatalban. 6708-9

KIADÓ SZOBÁK.

Intelligens családnál egy különbejáratu szoba az Eötvös-utcában egy-két ur részére teljes ellátással kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6760-10

Az Illői-uton egy kis tiszta különbejáratu igen csinos szoba olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6828-10

A Kerepesi-uton egy kényelmes 2-ablakos utcai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 6144-10

Elegánsan butorozott 2-ablakos utcai szoba fürdőszoba s esetleg zongorahasználattal a Dávid-utcában kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6830-10

Kerepesi-úthoz közel a Szentkirály-utcában egy csinos, tiszta 2-ablakos szoba kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6682-10

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyjötti helyiségnek, vivőteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-5 emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 8662-17

Nagy bolthelyiség a József-körut legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706-17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemeteft-cukorkát. 1537-13

Olcsóbb a házivarróné! Kitünő szabóné elegáns ruhákat készít 5 frtől feljebb, vidékre s. Czim a kiadóhivatalban. 2423-18

Karácsonyfákat villamos világítással készít a Budapesti általános villanyfel szerelési vállalat Homburg, Diemmer & Comp. Klauzál. utca 5. sz. 2461-18

Kellemes otthon kaphat intelligens nő, intelligens özvegy nőnél, ki csak felnőtt leányával lakik. Esetleg teljes ellátás és zongorahasználattal. Szíves levelet a kiadóhivatal fog továbbítani „Csendes otthon“ jelszó alatt. 7160-18

Minden sorsjegyre 100,000 korona nyereség.

Legczélszerűbb karácsonyi és ujévi ajándék egy újságíró-sorsjegy.

Ára 1 korona.

Huzás visszavonhatóanul 1899. január 4.

Megrendeléseket pontosan eszközöl:

BEIMEL LAJOS
bank- és váltóüzlete
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 13.

Minden sorsjegyre 100,000 korona nyereség.

„THE GRESHAM“

életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Budapest, Ferencz József-tér 5—6. a társaság házában.

Ausztriai fiók: Bécs, Gizellastrasse 1. szám alatt. a társaság házában.

A társaság vagyona 1896. december 31-én . . . korona 157,805.840.—
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1896. évi december 31-én. . . . . 28,670.916.—
Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848.) . . . . . 339,497.900.—
As 1896. évben a társaság 8654 kötvényt állított ki . . . . . 80,577.950.—
összeg értékben. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálinak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok.

SZERELEM NÉLKÜL

Francia regény.

(29)

Írta: PIERRE DAX.

— Amíg nyugodt leszek? Ez sok időbe telik.

— Esdve kérem, engedje meg, hogy fölmenjek, engedje meg, hogy kövessem és együtt maradjak önnel, habár csak egy pillanatra is.

— Nem . . .

— Nem hagyhatom egyedül.

— Egyedül! Mit tesz az!? . . .

— A kocsit megállt.

— Tehát elküld engem?

— El kell küldenem.

— Esküdjék meg, hogy holnap két órára megvár.

— Megigérem.

Lucienne beburkolózott köpenyébe, fejébe huzta főkötőjét és mikor felindultan bucsut vettek, szíveik egymáséi voltak.

Steibel előtt fényesnek ígérkezett a jövő. A válasz hamar fog megtörténni s végre férje lesz ennek az imádott lénynek.

Mikor Lucienne, megtörtén az izgalmaktól, szobájába ért, helyzetének iszonyatos volta még sokkal nagyobbak látszott előtte; mert minden butondarab, minden tárgy örökre elvesztett nyugalomát juttatta eszébe. A szobaleányt, ki a vetkőzésnél akart neki segédkezni, eltávolította és messzire elhajította ruházatát, melyet Maud Mirkson lakosztályainak illata járt át. Pedig az mindenüvé követte. Egy házi ruhát vett fel, mely megkönnyebbitette és azután hosszasan sirt. Amint könyei kicsordultak és megenyhítették, gondolatai is világosabbak lettek, habár újra meg újra felmerült lelkében az a kép, mely minden álmát, minden hitét halomra döntötte.

Mindaz, amit házassága óta szenvedett, úgy tűnt fel előtte, mint csalódással teli múlt, azonban ezerszerre sötétebben látta a jövőt, melyet férje meggyalázott.

Ezek a gondolatok, mikből a legkínosabb rémlátások szövődtek, olyan merengésbe ringatták, mely pihenést nem nyújt, hanem kifárasztja az elmét.

A szerelem és a gyűlölet kemény tusát vívtak a lelkében. És hogy el ne feledje adott szavát, hogy hű maradjon a gondolathoz, mely a jövőhöz fűzte, keserűséggel ismételte magában:

— Vetélytársam van . . . vetélytársam . . . egy Maud Mirkson!

Hirtelen, mintha valami delejes áram járta volna át ereit, mely kiszárolta szeméből a könnyek nyomát, felkelt és íróasztalához ment. Mikor kezébe vette a tollat, ismét habozni kezdett. De az idő múlt s határozni kellett, mielőtt Lamoureyre hazaérne. Lelkének minden ereje fellázadt. Nem, ő nem fogadja el a rezignáció szegényét s nem osztja meg többé ez ember életét. Hová menjen? Szülei meghaltak már. Felmerült benne barát-
nője emléke, de csakhamar elűzte magától. Szólhatna előtte Steibelről, anélkül, hogy elárulná magát? Halántékai lüktettek, szinte hallotta a szívverését. Ismét Albert felé fordultak a gondolatai. Albert szereti, de ő visszautasítja. Ez az a végtelen történet és mégis mennyire fáj neki, akit esküje más-
hoz köt.

Végét kell vetnie ennek az állapotoknak!

Akaratereje felébredt; elfojtotta lelke felháborodását, összevonta szemöldökeit s egy érélyes mozdulattal ragadva meg a tollat, a következő levelet írta:

— Uram!

Különösnek fogja találni, hogy levelet írok önnek, amikor egy fedél alatt élünk, amikor lelkeinknek elváratlanul kellene össze-
forrva lenniök. Ne volna egy asszonynak bátorsága arra, hogy mindent elmondjon férjének, ahihez gondolatait, érzelmeit, álmait és minden vágyát fűzi?

— Nos, uram, nekem nincsen bátorságom rá, mert iszonyattal győződtem meg róla, hogy nem én vagyok az, akiért az ön szíve doboz.

— Ne ütödjék meg ezen, hallgasson meg régig.

„Szeretett-e engem, amikor elhatározta magát arra, hogy férjem leszek?”

„Szeretett-e engem, amikor gyengéd szavakkal mámorba ejtett engem és a férj szavaiba való hitet élesztette bennem?”

„Biztos szeretnék lenni abban, vajjon gyönyörűségét lelte-e az ön szíve abban, csak egyszer, csak egy pillanatra is, hogy az enyémét megtalálja? . . .”

„Haj! nem hiszem, hogy az ön szívet valaha ily gyengéd érzelmek hatották volna át, amelyek magasztosabbak, erősebbek, mint az akarat és a vágyak s amik két lélek kapcsolatát képezik e szomorú földi létben és még a siron túl is.

„Nem, ön nem szeretett engem.

„Ön csak azért vett el engem, hogy valamiképen véget vessen agglégénységének.

„S ha azzal tisztelte meg Garricourt kisasszonyt, hogy rá vesse tekintetét, ezt azért tette, mert Garricourt Lucienne gyermek volt, akiről meg volt győződve, hogy épenséggel nem lesz utjában . . . Ez a gyermek mit sem tudott a nagyvilági életéről, melyet ön legénykorában elég ügyetlen volt meg nem izlelni. Ön kétségtelenül helyesebben cselekedett volna, ha az élet gyönyöreitől még legénykorában csömörlik meg; legalább nem lettünk volna egymáshoz fűzve oly kötelekekkel, melyekhez képest a rablilincsek enyhéknek tűnnek fel előttem.

„Ön mindazon váltig azt ismételte előttem, hogy imád . . . S én, aki sohasem szerettem, hallgattam az ön szavaira, de nem szennyeztem be ajkaimat aljas hazugságokkal. Undorodom attól, hogy szívemmel hazug játékot űzzek.

„Sokat szenvedtem azért, hogy nem tudtam önt szeretni s hogy sohasem volt erőm feldult lelkemet feltárni ön előtt, akinek gyengéd szavai hidegen hagytak engem.

„Csak az érti meg ezt, aki maga is elviselte mind e kínokat. Megért ön engem Lamoureyre Abel ur?

„Látja milyen keserű az élet — az én életem! Éreztem, hogy bensőmben valami van, ami sohasem fog megváltozni, mert hallva léptei nesztét, szavai hangját, sohasem éreztem azt a felindulást lelkemben, sohasem éreztem arczomnak azt a pirulását vagy elsápadását, mit a szerelmes nő érez, ha imádottja közelit feléje. És mégis, fellázadtam volna az ellen, aki az ön nevét megbántani merete volna s szembeszálltam volna azzal, ki önt rágalmozni merete volna. Mert éreztem, hogy az én életem az öné s az a vér, mely ereimben foly az ön vére.

„Nem azonosítottam-e magam önnel, mikor mind ennek tudatára ébredtem? S nem voltam-e közel ahhoz, hogy önt megszeressem? Egy szó, egy tekintet lánggra lobbantja a szikrát és én örökre az öné lettem volna! . . .”

„Némely lelkekben hirtelen gyulnak lángra az érzelmek; én nem tartozom ezekhez. Lassan ébred az én szívem — bocsásson meg, nem az én hibám ez.

Csak azt tudom, hogy azért annál mélyebben tudtam volna szeretni! . . . Olyan nagy ur lett volna felettem a szerelem, hogy mindenre, még a rosszra is képessé tett volna. . . . Oh! ne mosolyogjon, kérem, hanem inkább térjen magába, mert higgye, nagyobb bátorság kell a benső dolgok bevallásához, semmint gondolni.

„A nő, szerencsétlenségére, tulságosan ideges teremtmény. Ha nem boldog, vagyis ha nem a szerelem tölti be lényét, érzékeit, minden érzülete a gyűlölet felé ragadja: ennek a szubtilis teremtménynek mindig szenvedélyre van szüksége.

„Amikor megnősült, uram, ezt tudnia kellett volna.

„Ezek a reflexiók önnel talán szomorú tapasztalatok eredményei lettek volna, de mindenesetre megakadályozták volna önt abban, hogy megszegje a férji hűséget s bezsenyezze a becsületét.

„Miért nem tudott hű maradni hozzám? Miért nem gondolt arra, hogy vannak kötelekek, melyek ha egyszer meglazulnak, sohasem szilárdulhatnak meg többé?”

„Oh! mért volt annyira könnyelmu, és döfte lelkembe az árulás gyilkos törét, melylyel megölt?”

„Közöttünk, uram, mindennek vége van.

„Ha a kegyetlen sors egy férjhez kötött is, akinél a szerelem olyan ösztön, melylyel kedve szerint trafikál, még sem kényszeríthet arra az aljas szerepre, hogy folyton hazudjam önnek. Sokkal többet szenvedek ma, semhogy követhetném a házasság törvényét, azt a törvényt, amely, úgy hiszem, megadja a nőnek azt a jogot, hogy férjétől hűséget követelhesen.

„Sokkal világosabban olvasok az ön lelkében, semhogy bátorságom lehetne ismét szemtől-szemben állani önnel, kitéve magam durvaságainak; lehetetlennek látszik előttem, hogy mindazok után, miket tudok, nyugodt maradhassak az ön ál-becsületességével szemben.

„Egy férfi előtt állani, aki lábbal tiporja a becsületét, melylyel nejeknek is felelős és felelősé lenni ez embernek és nem mártani tört a szívébe — egy gyávaság, melyet én ime elkövettem!

„Nem is értem, miként tudtam élni, mielőtt tanuja voltam azoknak a jeleneteknek, miknek ön volt vidám hőse.

„Nem teszek önnek semmiféle szemrehányást, — talán nincs meg bennem az, amiért ön megszerethetne engem, hanem felbontom azt a gyenge köteleket, mely bennünket egyesít és visszaadom önnek a szabadságot, melyet olyan nagy becsben tart. Én elhagyom önt.

(Folytatása következik.)

Elsőrangú hazai gyártmány.

Gőzcseplők

Pontos ozim!

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

részvény-társulat

BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedül **gazdasági gépgyára** mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes gazdasági gépeket gyártja.**

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakszertő felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szakbavágók. Munkások.

Millió embernek a Schneider-féle **Páfrány-tokocskák** (Galandócs elhajtó) adták vissza teljes egészségüket

Pántlika-giliszta

fejestől a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, a leg-rövidebb idő (6perc) alatt teljesen elhajtatik Ekkünnő gyógy szer nemcsak a galandféregben hanem gyomorban szenvedőket is biztosan meggyógyítja.

(Védjegy.) A pántlika-giliszta (szület a következők: az arc halványasága, bágyadt tekintet, két szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, emésztetlenség, étvágytalanság, gyakori rosszlét, ájulások, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemés, a test megdagadása, gyakori sebfőgés, bélgöcs, szuró fájdalom, szivdobogás, a reikeringés rendellenességei különösen nőknél, gyakori főfájás stb. stb.

A páfrány-tokocskák nem ártnak ha a fereg nincs is jelen. **Törvényesen védve.** Rendelésnél az életkor megjelölendő.

Számítalan elismerés és hálányila kaptak. Egy eredeti doboz használati utasítással a bel- és külföld részére postal útvárral . . . . . **4.00 frt** a pénz előleges beküldésével . . . . . **3.50 frt** Egyedül valódi kapható

Schneider József gyógyszerésznél
Resicza. Fő-utca 11. (Bélmagyarország.)

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Színház, K. k. Operaház, Vígszínház, Népszínház, Magyar Színház, Vár Színház. Rows include Vasárnap d. u. and Este.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Elsőrangú kényszerfürdő... 3375

Minden nyereség kívánatra 20% levonása mellett készpénzben visszavásároltatik. FŐNYEREMÉNY Huzás már 1898. január 4-én. 100.000 korona.

Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvény-társaság BUDAPEST. Gyár és irodák: Külső Váci-ut 29-37.

hirdetések felvételnek lapunk kiadóhivatalában Budapest, VIII. ker., József-körút 65. szám.

Olasz cipőárak gyára Csak egy ár Budapest, Kossuth Lajos-utca 4. Budapest. Üzlethelyiségünk csakis a Dréher-palotában van.

Rum, finom likőrök, mézbor és mézlikőr. Watterich, Budapest. 5. Dohány-utca 5.

Még 400 drb az en block megvett keleti bazárból. Valódi keleti szőnyegek 10, 15, 20 frt és feljebb e hó végéig kaphatók József-tér 8. sz.

„Rejtelmes Világ” a modern spiritizmus eme kiváló organuma gazdát cserélt. Legújabb száma, mely két íven gazdag s változatos tartalmával magasan kiemelkedik a hasonló termékek közül.

Karácsonyi ajándéknak legalkalmasabb a könyv. Legszebb mesekönyvek és ifjúsági iratok. Diszes kötésekben. Andersen meséi, Jókai Mór mesekönyve, Legszébb regénygyűjtemény, Ludwig Julius, Virágok az utifalán, Ot elbeszélés, Magyar-Raid, Vitoska a hajósnas, A skálvadászok, A Törzsd, A fiatal utazók, Mikszáth K. A két koldusdiák, Tavasi rüggek, A kis pimasz, Magyarországi lovagvadás, Münchhausen báró, a híres föllentő kalandjai, csodálatos kalandjai, csinjai, binjai, cselei és bohócságai, Pajzsa Fr. A rektant hagyatéka, Messze nyugaton, Észak- és Dél-Amerikából, Brown Andrew, a vörös kém, Jim, a hurokvész kalandjai, Robin Hood, A két testvér, Robinson az ifjabbik, Schurz Frida, Tizenkét elbeszélés, Jó leánytársak, Schmidt Kristóf, A hűvöli tojások és öt más elbeszélés, Tammenburgi Róza és négy más elbeszélés, Elbeszélései az ifjúság számára, A karácsonyest és öt más elbeszélés, és mások. Százötven rövid elbeszélés az ifjúság számára, Schumann Bertó, A nagymama meséi, P. Szathmáry Károly, Gróf Teleki Blanka élete, Magyar Pantheon, Rossz asszony várat veszt, Vitéz Holbár Venczel lovag, Tiszadeller G. A tudomány vértanúja, A munka bajnokai, Twaín Márk, Koldus és királyfi, Tamás urfi kalandjai, Huckleberry Finn kalandjai, Ukermann Aladár báró, Bukai uram életrajza, Vadászati elbeszélés.

Bel- és külföldi híres gyártmányu zongorák, planók és harmóniumok legdusabb választékban a Zenepalotában. STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE cs. és kir. udvari szállítók. Zongora-termék Kossuth Lajos-utca 22. szám a. (Károly-körút sarkán). Zenepalota. Nagy kölcsönző intézet. Zongorahangolási és karbantartási évi bértetek a fővárosban. Egyszeri hangolás 2 frt. Javitások pontosan teljesítettek.

